

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 4 po południu z wyjątkiem świąt i niedziel.
Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 centów, pocztą 7 centów.
Biuro Redakcyi i Administracyi ulica Wałowa Nr. 29.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł., półrocznie 8 zł., kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct. W miejscu rocznie 12 zł., półrocznie 6 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł.
Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do „Gazety Lwowskiej” otrzymują cało- i półroczni abonenci bezpłatnie, jednakże ci tylko, którzy prunumerują od 1 stycznia do końca czerwca, lub od 1 lipca do końca grudnia, czterdziestu zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct., drudzy 30 ct. — Przewodnik prunumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 cent. kilkorazowe po 6 ct. od miejsca jednego wiersza.

Listy należy frankować. Reklamacye otwarte wolne są od opłaty.

CZEŚĆ URZĘDOWA

C. k. krajowa dyrekcya skarbu nadała posadę kontrolora przy c. k. głównym urzędzie cłowym w Tarnowie, Feliksowi Dekordemu, kontrolorowi c. k. urzędu podatkowego w Kamionce.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA

Lwów, dnia 23 sierpnia.

Od bitwy pod Plewną a więc od trzech tygodni, polityka Włoch nie zwraca na siebie uwagę i nie przypomina się Europie. Właściwie rząd włoski w całym przebiegu zawikłań wschodnich ani razu nie wystąpił otwarcie z dążnościami, które przypisywano mu kilka razy w ciągu bieżącego lata. Delegat włoski na konferencyi stambulskiej nie stał wprawdzie po stronie Turcyi, ale z tego nie daje się wysnuć podejrzenie o istnieniu pewnych porozumień z Rossyą. Wszakżeż delegata włoskiego przesłał wtedy reprezentant Anglii markiz Salisbury, a przecież nikt nie posądzi Anglii, że przygotowuje się do kooperacyi w rozbiórce Turcyi. Posądzenie zatem Włoch o niepokojące zamiary na Wschodzie, o marzeniach zaborecznych itp. nie miały i nie mają realnej podstawy. Ale z drugiej strony faktem jest, że rząd włoski nie wystąpił ani razu przeciw temu posądzeniu z takim energicznym protestem, żeby już nikt nie śmiał podejrzywać go nadal w sposób dotychczasowy. Dla wielu wystarczał ten brak zaprzeczenia, bo zasada, że kto milczy ten przyznaje, liczy zawsze i wszędzie wielu zwolenników. Czy Włochom wychodzi na korzyść ten brak zaprzeczenia, jeżeli na prawdę nie myślą o tem, co im przypisują?

Być może, że pewna frakcyja, zbyt ruchliwa i odważna w swoich pomysłach, tłumaczy sobie w sposób powyższy milczenie rządu i tylko dla tego nie występuje z opozycyą. Ależ na poparcie jednej frakcyi nie powinno zależeć gabinetowi, który w ostatnich wyborach osiągnął niesłychaną w dziejach parlamentaryzmu włoskiego większość głosów; jeżeli mu zaś zależy na tem, jeżeli jest tak zamiłowany w pokój wewnętrzny, że chciałby koniecznie zapobiedz nawet nieszkodliwym wystąpieniom opozycyjnym, to mógł dopięć tego celu daleko mniejszym kosztem. W każdym razie cena, jaką okupiono w Rzymie powolność jednej frakcyi, jest za wysoka. Czyż warto bowiem dla takiej korzyści wystawiać się na nieufność i osłabiać sympatyje tam, gdzie je w interesie Włoch poprzednie rządy obudzić usiłowały i nawet rzeczywiście obudziły. Medyolańska *Perseveranza*, nie podejrzana pewnie o zrzekanie się aspiracyi narodowych dla miłego spokoju, wytyka to wyraźnie obecnemu gabinetowi. Postępowaniem swoim, mówi ten dziennik, może rząd włoski obudzić nieufność w Austrii a jeżeliby to nastąpiło, jeżeliby szczęśliwie związane stosunki przyjaźni włosko-austriackiej miały ulec osłabieniu, trzeba by oglądać się za innym sprzymierzeniem. Gdzie znajdzie się taki sprzymierzeniec? Na Niemcy słusznie nie liczy organ medyolański, bo dzisiejsze Niemcy nie szukają i nieprzyjmują aliansów, któreby mogły oddalić je od Austrii. Włochy pozostałyby zatem odosobnione a tego najwięcej obawia się światła i wyrozumiała opinia kraju. *Perseveranza* kończy swój ciekawy i ze względu na obecne stosunki wielce charakterystyczny artykuł, oświadczeniem, że Włochy dziś niczego nie pragną i do niczego nie dążą, jak tylko do pokoju szczeremu w szczerym sojuszu z swoimi sąsiadami, dla których

także pokój jest ostatecznym celem politycznym.

Kto wierzył w gotowość torysów do stanowczej akcyi na Wschodzie, kto przypisywał lordowi Beaconsfieldowi zamiar wskrzeszenia tradycyi politycznych z czasów wojny krymskiej, usprawiedliwia dotąd nieczynność Anglii w rozmaity sposób. Przed zwołaniem parlamentu można było mówić, że Gladstone swojemi mityngami antitureckimi krępuje swobodę gabinetu, że wobec podzielonej na dwa obozy opinii publicznej dopiero głos parlamentu może upoważnić lorda Beaconsfielda do śmiałego wystąpienia. Parlament odbył już sesyę, na której często, może nawet za często dawał wskazówki rządowi a choć nigdy nie nalegał na wypowiedzenie wojny, to jednak w ramach swich rezolucyi zostawił rządowi zupełną swobodę. Rząd jednak nie wystąpił z inicjatywą wojenną a jego zagraniczni obrońcy tłumaczyli to tem, że dopiero po zamknięciu sesyi Anglii może wystąpić z neutralnego stanowiska, bez obawy, iż wystąpienie to może się spotkać z osłabiającą jego doniosłość opozycyą wigów. Dziś jednak niema mityngów antitureckich, wigowie nie zabierają głosu ani w parlamencie ani na mityngach, a lord Beaconsfield zupełnie tak samo się zachowuje jak w maju t. j. po słynnej odpowiedzi na rossyjski manifest wojenny. Jak Turcy walną bitwę tak dotąd londyńskie telegramy zapowiadały ważne postanowienie gabinetu. Jedna i druga strona sprawiała Europie zawód, ale istniała przynajmniej podstawa do twierdzenia, że Anglii nie myśli pozostać do końca niezdecydowaną. Dziś niema i tej podstawy a żołnierze wysyłani przed miesiącem z takim pospiechem na Maltę mogą na razie być spokojni o swoje życie i o los swoich rodzin. Z trzema tysiącami Anglii nie wyruszy na Wschód,

a jeżeliby dalsze ściąganie sił w pobliżu teatru wojny odbywało się w dotychczasowym stosunku, to zdolny do akcyi wojennej korpus angielski stanąłby tam dopiero po latach, a w każdym razie po zakończeniu wojny. Jeżeli Anglia czeka na drugą edycyę Plewny, to szuka tylko pozorów do ukrycia innych powodów. Jeżeliby bowiem Rossyja po raz drugi doznała takiej klęski jak przed trzema tygodniami pod Plewną, to interwencya angielska, pozbawiona celu, nie zajmowałaby nikogo.

Statysyęzną rezerwę ściągają Turcy do Bułgaryi. Tak przynajmniej przedstawiają zamiary Turcyi ostatnie depesze z Konstantynopola. Cyfra rezerwy nie wyda się przesadzona, jeżeli zważymy, że rezerwa składać się będzie z żołnierzy mustahafizu, a więc z ludzi w podeszłym już wieku, prawie ze starców. Nowa statysyęzna armia turecka zawierając będzie resztę ludności męskiej, która dotąd nie wyruszyła jeszcze na nieprzyjaciela. Potrzeba więc tylko tego, ażeby sułtan wywiesił sztandar proroka, a wojna święta byłaby faktem dokonanym. Przed dwoma miesiącami wiadomość o powołaniu 100.000 rezerwy tureckiej byłaby obudziła nieufność u przyjaciół Turcyi, a szyderstwo i lekceważenie u jej wrogów. Najpierw bowiem Turcy wydawała się wtedy niezgodną do takiego wysilenia wojskowego, a powtóre świat lekcewałby starych i obdartych żołnierzy rezerwowych, uważał ich za niezdolnych do stawiania oporu armii rossyjskiej. Ci starzy żołnierze jednak odznaczyli się już nieraz na teatrze wojny, przyczynili się niemało do powodzeń oręża tureckiego. Nawet Rossyja nie będzie dziś lekceważać nowej armii rezerwowej, która nie przedstawi się wprawdzie tak okazale jak rossyjski korpus gwardyi, ale w danym razie zmierzy się z nim z tą o-

LISTY PARYSKIE

XII.

Co być powinno, a co jest. Prawda i... złudzenie. Czego Paryżanie szukają w odległych okolicach, i co tam znajdują. Zakazany owoc. Pokątne domy gry niższego rzędu. Fab amerykański. Publiczne domy gry. Nadzieja rulety w Paryżu. Na co urządzone są wyścigi konne. Towarzystwo opieki nad zwierzętami. Dwie bardzo óżne uroczystości. Sprawozdania dzienników. Opieki nad dziećmi. Propozycya p. A. Dumasa. Kongresy. Nagrody Montyon. Jeszcze p. Dumasa. Wskazy. Ostatni kontyngens wychodźców. Nubijczycy.

(Dokończenie)

Są komunały, w które nikt nie wierzy, a każdy powtarza. Któż bowiem poważyłby się naprzykład objawić głośno powątpiewanie o tem, że celem wyścigów konnych jest ulepszenie krajowej rasy koni i zapewnienie produkowania potrzebnej liczby wierzchowców, mianowicie dla armii — chociaż wszyscy najzupełniej są przekonani, że stajnie wyścigowców wzbogacają tylko gwałtownie albo jeszcze gwałtowniej rujnują swoich właścicieli, nie mogąc z samej natury usług wymaganych od konia układanego do wyścigów, dostarczyć nietylko odpowiednich rumaków dla armii, ale nawet pod wierzch dla cywilnych amatorów, w którym to celu hodować trzeba stadniny w zupełnie innych warunkach, i że coroczne wyścigi są tylko rzeczywiście polem do zakładów i gry hazardowej, przeciw której wszystkie administracyjne postanowienia

i rozporządzenia okazały się najzupełniej bezskutecznymi.

Inna jeszcze ujemna strona wyścigomanii, która mianowicie we Francyi doszła do ostatecznych granic i bodaj czy nie dalej nawet niż w Anglii, powinna by zwrócić uwagę i wywołać otwarte wystąpienie i interwencyę Towarzystwa opieki nad zwierzętami, które pomimo chwalebnej energii pojedynczych i zbiorowych usiłowań w moralnym bardzo celu, jaki sama jego nazwa dostatecznie określa, dotąd jakoś nie spojrzęło chyba w tę stronę.

Tę uwagę uczyniłem sobie w dzień, w którym przez dziwny przypadek, bo los lubi czasem pozwalać sobie takich żarcików, o jednej prawie godzinie odbywały się dwa bardzo interesujące zebrania publiczności. W lasku Bulońskim były wyścigi z przeszkodami: *grand steeple-chase international français*, a w sali teatru Chatelet doroczne posiedzenie Towarzystwa opieki nad zwierzętami. To zejsie się w jednym czasie dwóch tak odmiennego charakteru uroczystości zdawało mi się godnym zastanowienia i gotów byłbym prawie przypuścić, że Towarzystwo protegujące wszelkiego rodzaju reprezentantów królestwa zwierzęcego, czując że pomimo najlepszych chęci nie posiada ani siły ani środków niedopuszczenia, żeby konie, które przecież we wspomnionem królestwie zajmują niepoślednie stanowisko, łamały sobie nogi i kręciły karki, skacząc przez rowy i baryery, chciało przynajmniej na swój sposób zaprotestować przeciw temu złemu. A los chciał, aby właśnie w tej chwili, kiedy w teatrze historycznym rozdawano medale pocziwcom, co troskliwie pielęgnowali wierni Azorki albo dzieliли się okruszynami swego chleba z szcze-

biotliwemi wróblami, co to ani sieją ani orzą, w Auteil konie i żokieje łamali sobie nawzajem nogi lub ręce, albo wybijali żebra.

Jednym z wielkich zwycięstw jakie odniosło Towarzystwo opieki nad zwierzętami, było wyjednanie zakazu walki byków. To barbarzyńskie widowisko, w którym krew musiała być przelewana i w którym padały ofiarą zwierzęta a niekiedy i ludzie, oburzało uczucie ludzkości i mogło szkodliwie wpływać na obyczaję szczególnie w niższych klasach. Zachodzi pytanie, czy tak zwane *steep-chase* nie przedstawia tego samego rodzaju niebezpieczeństwa (mówię tu o stronie moralnej, co do strony fizycznej rzecz ta nie potrzebuje dowodzenia). W wyścigu, o którym mowa, z sześciu koni odbywających gonitwę dwa tylko wyszły całe, cztery inne w skutku nieszczęsnych upadków powybiły sobie nogi ze stawów i już nietylko do wyścigów ale nawet do żadnego użytku nie są zdadne, a prócz tego dwóch żokiejów ciężko się pokaleczyło. A czy sądzicie, że widzowie okazali przynajmniej jakież pożałowanie nad końmi lub jeźdźcami? Gdzie tam! Ci szerególnie, co zakładali się za okulawionemi koniami i przez pół rozbitymi żokiejami, zamiast uzależnia się nad ich nieszczęściem, nakłeli im z całego serca.

Ale najdziwniejszem — nie śmiem powiedzieć najsmieszniejszym — w tem wszystkim było, czytać nazajutrz w dziennikach na tej samej stronie, zaledwie oddzielone kreską na środku wiersza, wymowne, zdawało by się, że zupełną szczerością techną pochwala pocziwcom rzemieślnika, który prawie z narażeniem życia, a nie bez szkody dla swego może jedynego na światęk i piątek ubrania spuścił się do kanału, żeby wy-

dobyć szczeniaczka, którego tam swawolne chłopaki wrzucili, albo ubożuchnej szwaczki, która ciężko zapracowanym groszem opłacała weterynarza za wsadzenie w łupki i wyleczenie złamanej nogi starego jej kota — a potem, same hymny tryumfu i zwycięstwa francuskiego konia w międzynarodowym wyścigu, zwycięstwa opłaconego złamaniem kilku gołeni końskich i wybiciem trzech lub czterech żeber i łopatek żokiejów. Doprawdy, zastanawiając się nad tak sprzecznemi elukubracyami dziennikarskimi, publiczność w końcu przypuścić musi, że chyba sobie z niej na dobre żartują.

Opiekować się zwierzętami, to bardzo pięknie, to dowodzi dobroci serca, ale czyżby ludzie nie zasługiwali także na podobny rodzaj opieki? Nie przeczę, że człowiekowi należy pozostawić zupełną wolność wybierania sobie ziemiostła, do jakiego czuje zdolność i ochotę, (z małym zastrzeżeniem, aby to nie było z wyraźną szkodą drugich i nie stanowiło uderzającej sprzeczności z artykułami kodeksu karnego) wolno więc temu, kto chce być żokiejem, osłabiać sobie żołądek, niejeść nigdy do syta z obawy, żeby nie utył, poddawać się regulaminowi życia, na który zarządziłby lekarze higieniści; trudno, to nieoddzielne jest od zawodu żokieja. Żokiej nie przestraszający swoją chudością, nigdzieby nie znalazł miejsca i zarobku na życie. Ale gdyby utworzyło się towarzystwo opieki nad ludźmi, musiałoby koniecznie protestować przeciw wyścigom, i możeby w końcu potrafiło wykazać, że są tylko pretextem do zakładów i demoralizującej gry, i że szumne deklamacye o poprawie rasy końskiej są tylko płaszczem pokrójającym cel, do którego niktby się nie chciał przyznać otwarcie.

tuchą, którą obudzają zwycięstwa, a która zarazem toruje drogę do nowych zwycięstw.

Sejm krajowy.

(X. posiedzenie z dnia 22 sierpnia).

J.E. Marszałek hr. Wodzicki otwiera posiedzenie o godzinie 10 minut 50.

Ze strony Rządu J.W. Oswald Bartmański, e. k. wiceprezydent Namiestnictwa.

Na ławach poselskich obecny J.E. pan Namiestnik hr. Potocki.

J.E. p. ministrowi Ziemiańskiemu udziela Izba urlopu do końca sesji.

Z licznych petycji wymieniamy: Goście kąpielowi z Szezwawicy i mieszkańcy wszechstanów w tej okolicy, następnie mieszkańcy obwodu brzeżańskiego tudzież mieszkańcy Zagórza i okolicy — w sprawie adresu do tronu; gmina Zmigród o zezwolenie na pobór opłat od napojów wysokokwasy; Wydział pow. w Staremieście o subwencję 2000 zł. na budowę mostu na Dniestrze; Zarząd m. Tarnowa o zaprowadzenie tamże filii banku narodowego; Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie o zmianę niektórych postanowień ustaw szkolnych z r. 1873; Towarzystwo techników we Lwowie o rozciągnięcie opieki na znaczny zastęp obywateli, t. j. techników.

Ostatnią tę petycję poparł kilku słowy p. Jan hr. Stadnicki, wnosząc odesłanie jej do komisji administracyjnej. (Przyjęto).

Na porządku dziennym pierwsze czytania wniosków, złożonych na poprzednich posiedzeniach do łaski marszałkowskiej.

P. Władysław Koziebrodzki stawiając nowy wniosek o zmianę instrukcji dla Wydziału krajowego, uzasadnia go wzmagającym się rozwojem czynności Wydziału krajowego, podnosi doniosłość tej sprawy i prosi, aby wniosek jego przekazano osobnej, z 5ciu członków złożonej komisji. (Przyjęto).

P. ks. Buchwald, zabrawszy głos do uzasadnienia swego wniosku względem zmiany ustawy z r. 1866 o konkurencji kościelnej, wykazuje, o ile krzywdzącym jest dla duchowieństwa wyjątkowe tej ustawy postanowienie, iż proboszczowie konkurują do wydatków kościelnych nie w stosunku opłacanych podatków bezpośrednich, jak inni obywatele, lecz w stosunku rocznego dochodu i to wedle nader wysokiej stopy procentowej. Ze względu na doniosły udział duchowieństwa w pełnieniu różnorodnych obowiązków obywatelskich, wnosi wnioskodawca zrównanie go w tej mierze z innymi obywatelami i prosi o odesłanie wspomnianego wniosku do komisji administracyjnej. (Przyjęto).

P. dr. Zoll wniósł uregulowanie ferij szkolnych w następujący sposób: 1) Ferie na święta Bożego narodzenia rozpoczynają się z dniem 23 grudnia i trwać mają w Galicji tam, gdzie niema świąt ruskich, aż do 1 stycznia. 2) Dzień zaduszny i dzień popielcowy wyznaczają się jako feryalne. 3) W Wielkim tygodniu poniedziałek i wtorek przeznaczają się — tak samo, jak dawniej — wyłącznie dla odbywania czynności religijnych. 4) Z przyczyn ważnych Rada szkolna

Nim przyjdzie kiedyś do utworzenia się towarzystwa opieki nad ludźmi, p. Alexander Dumas dał hasło do pierwszego kroku na tej drodze, w otwartym liście napisanym do pani Béquet, wice-prezydentki narodowego towarzystwa przyjaciół dzieci. Z powodu widocznie zmniejszającej się od wielu już lat ludności Francji, skutkiem niesłychanej śmiertelności między dziećmi zwłaszcza w pierwszym roku życia, towarzystwo to czyni nader chwalebne zabiegi w celu rozciągnięcia skutecznego lekarskiego i policyjnego nadzoru nad tak zwanymi karmicielkami dzieci, nie są to bowiem mamki, tylko zwykłe stare wiejskie kobiety, które za odpowiednie wynagrodzenie podejmują się wychowywać niemowlęta za pomocą krowiego mleka; ale spekulacja ta, bo tego inaczej nazwać nie można, starając się tylko o jak największy zysk ze swego rzemiosła, jest właśnie najgłośniejszą przyczyną niezmiernie śmiertelności dzieci, a na nieszczęście na sto matek niezawodnie dziewięćdziesiąt przynajmniej oddaje swoje niemowlęta podobnym karmicielkom, nie chcąc albo nie mogąc wychowywać ich w domu. P. Dumas zwracając uwagę na zbyt liczne wypadki dzieciobójstwa, częstsze mianowicie od czasu zniesienia przy szpitalach tak zwanego *koła*, to jest skrytki, do której matki zmuszone porzuciły swoje dzieci na łaskę publicznej dobroczynności, mogły je składać tajemnie, przez nikogo nie widziane. P. Dumas żąda przywrócenia tych kół w domach podrzutek. „Lepiej jest, że matka porzuci dziecko na koszt dobroczynności publicznej, niż żeby miało umrzeć. Będzie to jeden więcej obywatel dla kraju.“

Ta wymowna odezwa p. Dumasa spowodowała zwołanie kongresu towarzystw opie-

krajowa przeznaczyć może do odbywania czynności religijnych w takich miejscach, w których jest więcej szkół średnich, dla niektórych z nich poniedziałki i wtorki innych tygodni przed Wielkanocą. — Wniosek ten był już na zeszłorocznej sesji wniesiony i tylko dla krótkości sesji mógł przyjść pod obrady pełnej Izby. Wnioskodawca ogranicza się na krótkim uzasadnieniu i wnosi przekazanie tego wniosku komisji edukacyjnej. (Przyjęto).

P. Tyszkiewicz uzasadnia wniosek uwolnienia od należności rządowych spadków nie przynoszących kwoty 500 zł., podnosząc głównie tę okoliczność, iż przy dzisiejszych wysokich stosunkowo opłatach rządowych włościanie, których wnioskodawca w pierwszym rzędzie ma na myśli, zaciągają na pokrycie tych należności długi, pożerające często mienie spadkowe. — Zgodnie z życzeniem wnioskodawcy odesłano jego wniosek do komisji prawnej.

Z porządku dziennego zdaje p. Paweł Popiel sprawę z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie budowy gmachu dla Sejmu i Wydziału krajowego.

Komisja przedkłada następujące wnioski: „1. Upoważnia się Wydział krajowy do rozpoczęcia i przeprowadzenia budowy gmachu na pomieszczenie Sejmu i Wydziału krajowego na podstawie przedłożonych planów i kosztorysów z uwzględnieniem zaleconych w sprawozdaniu komisji administracyjnej zmian co do schodów, gzymsów i materiałów na ornamentykę.

2) Przeprowadzenie budowy ma Wydział krajowy uskutecznić w drodze przedsiębiorstwa z zachowaniem w każdym kierunku ścisłej oszczędności bez naruszenia jednak bezpieczeństwa, trwałości i dogodności budynku.

3) Poleca się Wydziałowi krajowemu ustanowienie estetyczno-technicznego komitetu budowy, który kontrolować będzie wykonanie dzieła całego, z prawem orzekania, czyli o ile zachodzi potrzeba zaprowadzenia zmian w wykonaniu pojedynczych szczegółów.

4) Z ustanowionego już na ten cel funduszu przeznacza się na budowę gmachu dla Sejmu i Wydziału krajowego nieprzekraczalną kwotę 964.000 zł. i upoważnia się Wydział krajowy do użycia takowej w miarę postępującej budowy.

5) Na koszt administracji budowy gmachu otwiera się Wydziałowi krajowemu z ogólnego funduszu budowy osobny kredyt do wysokości 50.000 zł.

6) Upoważnia się Wydział krajowy do odprzedania części z realności pod liczbą 682^{2/4}.

7) Wydział krajowy ma aż do zupełnego ukończenia budowy zdawać na każdej sesji sejmowej sprawę z postępu robót i stanu funduszu budowy.“

Przeciw wnioskowi komisji zabiera pierwszy głos w rozprawie ogólniej p. O. Bartmański (jako poseł), i oświadczając, że pragnie wywołać rozprawę Izby w kwestyi kosztów budowy sali sejmowej i prowadzącej do niej klatki schodowej, wyraża zdziwienie, iż komisja administracyjna odstąpiła w tegorocznym sprawozdaniu od zasady oszczędności, wyrażonej w sprawozdaniu jej zeszłorocznym, jakoteż w uchwałach sejmu, albowiem wspomina o gmachu

ki nad dziećmi, który zgromadzi się w Rouen dnia 20 b. m. Jakikolwiek będzie rezultat narad tego kongresu co do specjalnej kwestyi przywrócenia „koła“, nie pozostaną one jednak bez korzyści dla ogólnej sprawy polepszenia warunków wychowania niemowląt, tak ważnej dla przyszłości Francji.

Jeżeli podniesienie tej kwestyi przez p. Dumasa nie małe wywołało podziwienie w świecie dziennikarskim, nie mniejszą także niespodzianką sprawił mu autor tyłu excentrycznych teorii filozoficzno-moralnych, wykładanych z godnym lepszym przedmiotem w całym szeregu powieści i dramatów, od *Dame aux Camelias* aż do *Femme Claude*, mową mianą na posiedzeniu Akademii francuskiej przy uroczystości rozdawania nagród za wyjątkowe cnotliwe czyny. Nie wiem czy, jak to jeden z dziennikarzy napomknął, mowa ta ma być punktem zwrotnym się znakomitego autora dramatycznego na nową zupełnie drogę, ale to pewna, że mało kto zdołałby z głębszym i gorętszym uczuciem mówić o pięknych przykładach wzniosłych cnot chrześcijańskich, jak to uczynił p. Dumas strzeszczając życiorysy osób różnych stanów, płci i wieku, które zostały uznane tym razem godnymi nagród przeznaczonych testamentem nieśmiertelnej pamięci dobroczyńcy ludzkości hr. Montyona, do których dołączonymi zostały w ostatnich latach inne jeszcze podobnego rodzaju zapisy.

Z początkiem sierpnia zaczynają się wakacje we wszystkich tutejszych szkołach. Jest to zarazem epoka wyjazdu ostatnich letnich emigrantów z Paryża, którzy zatrzymali się aż do tej chwili, żeby zabrać z sobą na wieś młode uczące się pokolenie. Kto teraz nie wyjeżdża, to już widocznie dla tego,

„monumentalnym“ i o „imponującej“ sali obrad.

Do najkosztowniejszych części budowy należy sala obrad i klatka schodowa; co do tych części więc proponuje mowca pewne zaoszczędzenia. Sala sejmowa ma być według projektu zbudowaną na pomieszczenie 230 członków Izby, tymczasem ilość wszystkich posłów, nawet gdyby przyszło do powiększenia liczby posłów z miast, nie będzie większą jak 180, i do tych rozmiarów należałoby salę sejmową ograniczyć. Pomijając względy akustyczne, wiadomo prócz tego, że gdy tak obszerna sala nie jest zapełniona, to nie czyni przyjemnego wrażenia. Drugą nader kosztowną częścią budowy jest klatka schodowa. Urządzenie schodów trzyramiennych wymaga ogromnego rozprzężenia tej klatki, i pociąga za sobą ogromne koszty, dlatego i w tej mierze byłoby zaoszczędzenie możliwe, gdyby tę część budowy uproszczono. Ogółem ocenia mowca proponowane zaoszczędzenia na kwotę 60.000 zł., i wnosi w tym duchu poprawkę do ustępu 1 wniosków komisji, a w razie przejścia takowej proponuje w ustępie czwartym następujące brzmienie:

„Upoważnia się Wydział krajowy do użycia z ustanowionego już funduszu (964.377 zł.) potrzebnych kwot w miarę postępującej budowy. Na najbliższej sesji sejmowej przedstawi Wydział krajowy szczegółowe obliczenia, jakie podwyższenie, a względnie zmniejszenie kosztów budowy pociągnie za sobą zmiana projektu w ustępie pierwszym uchwały określona, pozostawiając oznaczenie najwyższej nieprzekraczalnej kwoty sejmowi.“

P. Hausner sprzeciwia się wywodom p. Bartmańskiego. Budowa gmachu nie jest zdaniem mowcy sprawą czysto ekonomiczną, w wystawieniu godnego przybytku dla sejmu i Wydziału krajowego wyrażać się będzie wiara w przyszłość, trwałość i nienaruszalność samorządu krajowego. Ze względu, że fundusz na tę budowę jest już wyznaczony, nie czyniąc ujmy żadnym innym koniecznym wydatkom, popiera mowca wnioski komisji.

P. hr. Golejewski utrzymuje, że nie może być zadaniem sejmu budowanie gmachów monumentalnych. Wzniesienie gmachu dla sejmu i Wydziału krajowego postanowionem zostało ze względów oszczędności, ażeby nie opłacać drogiego czynszu, i przeznaczono na ten cel kwotę 500.000 zł. Ze względu na smutne stosunki ekonomiczne naszego kraju i na niepewne położenie polityczne wnosi mowca odroczenie budowy aż do czasu, który sejm uzna za właściwy. (Brawo.)

P. Alexander Jasiński przemawia za bezwzględnym rozpoczęciem budowy w imię oszczędności, wskazując na taniość materiałów budowlanych.

Posel Krukowiecki oświadcza, że jako poseł włościański musi przestrzegać oszczędności, i ze względów zarówno politycznych jak utylitarnych sprzeciwiać się musi budowie gmachów okazałych. Mowca przedstawia w żywych barwach przykre stosunki ekonomiczne naszego kraju, twierdzi, że prawie wszyscy ziemscy właściciele mniejszych i większych posiadłości, są bankrutami, w obec czego należałoby zupełnie odstąpić od budowy, sprzedać choćby ze stratą zakupiony grunt i użyć tych pieniędzy na ulżenie nędzy podatującej ludności. Rząd austriacki,

że mu jego stosunki, interesa, albo obowiązki nie pozwalają oddalić się ze stolicy. Ci wierni brukowi paryskiemu mieszkańcy mają w tym roku jeden więcej sposób wynagrodzenia sobie dobrowolnego lub przymusowego zrzeczenia się odleglejszych wycieczek. Wszystko co pozostało w Paryżu, biegnie albo jedzie do ogrodu aklimatycznego, zobaczcie Nubijczyków! Olbrzymie afisze, z wielkim drzeworytem na środku, zawiadamiają ciekawych, że ośmiu tych mieszkańców Afryki, prowadząc z rodzinnej ziemi tuziny słoni, żyraf, strusi i bawołów pod słońce, do ogrodu zoologicznego w Londynie, zatrzymało się tu na kilka tygodni, żeby zwierzęta te po przeprawie przez morze Sróziemne, wypoczęły i usposobiły się nieco przed pobyt w klimacie nie zbyt różnym od ich rodzinnej strefy, do nowej przeprawy morskiej i chłodniejszego powietrza w Anglii. Widowisko to bezwątpienia jest interesującym ale sposobem, w jaki jest przedstawiane i ogłaszane, tudzież zachowanie się ciekawej gawiedzi nie bardzo podnosi uczucie ludzkiej godności tak w odwieczających jak u odwieczanych. Nie bardzo zdaje mi się zgodnym z naszą cywilizacją, ogłaszać afiszami wystawę tych brązowych ludzi, tak jak się ogłasza widowisko uczonych małp i psów.

Przekonany jestem, że ci Nubijczycy widząc po całych dniach niezliczone tłumy tłoczące się około oparkania, w którym oni przechadzają się ze swoimi słoniami, strusiami i wielbładami, nie najlepsze powezną wyobrażenie o francuskiej inteligencji.

Paryż, 15 sierpnia.

J. BOUDAN.

gdy zajął Galicję, nie stawił budynków monumentalnych, lecz mieścił się jak mógł, a rozkazy jego jednak były słuchane, choć nie wychodziły z gmachów monumentalnych. (Niepokój w Izbie.)

P. Skrzyński uważa budowę gmachu sejmowego za konieczną. Wydział krajowy bezwzględnie powinien ją rozpocząć. Natomiast budowa gmachu na pomieszczenie Wydziału krajowego może być bez szkody odroczone. Mowca zapowiada w tym duchu poprawkę przy rozprawie szczegółowej.

P. hr. Golejewski zabiera po raz wtóry głos, aby przypomnieć, że w kraju, w którym komisje ankietowe obradują nad przyczynami zubożenia ludności, i w czasach, gdzie nawet ministerstwo zastanowiło budowę gmachu Namiestnictwa we Lwowie, pomnikowych budynków za milion zł. wznosić nie można.

Następuje zamknięcie dyskusji przyczem dla ważności przedmiotu rozprawy zaniechano wyboru generalnych mowców.

P. Kowalski zbija wywody przeciwników budowy, przytaczając, że lud nasz, chociaż ubogi, szedroty jest w wydatkach, jeżeli chodzi o podniesienie godności jego reprezentacji. (Brawo.) Bankrutami jeszcze nie jesteśmy, ale obawiam się, że jeżeli nie wydamy tego miliona na budowę gmachu sejmowego, mogliby się on dostać bankrutom. (Wesołość.) Mowca kieruje się w niniejszej sprawie tym względem utylitarnym, że jest nadzieja zaoszczędzeń przy rychłym rozpoczęciu budowy. Za budową przemawia prawie ten względ polityczny, że da ona wyraz idei, która nas tu łączy, t. j. autonomii. (Brawo, oklaski w całej Izbie.)

P. dr. Dunajewski zwraca się w dłuższym przemówieniu głównie przeciw wywodom p. Krukowieckiego. „Podział posłów na włościańskich i niewłościańskich uważam za niewłaściwy, bo ja w tej Izbie widzę tylko reprezentantów kraju. (Brawo.) Nie uważam także za właściwy podziału na bankrutów i niebankrutów; ja nie uważam siebie za bankruta, bo w przeciwnym razie złożyłbym natychmiast mandat poselski. Na takiej podstawie przynajmniej, że ktoś jest bankrutem, nie podobna żądać kredytu od banku narodowego, jak my to czynimy. (Wesołość, brawo.) Zbijając argumenta źle pojętej oszczędności, wykazuje mowca potrzebę obszernej sali sejmowej, gdyż w takiej, jak dzisiejsza, trudno obradować, zwłaszcza w porze gorącej, a ustawa wyborcza nie uwzględnia sił fizycznych kandydatów poselskich, jak ustawa wojskowa — należy więc postarać się o salę, w którejby nietylko silni i kolosalni ludzie, ale także i słabsi siedzieć mogli. (Wesołość.) Przyszłość jest zawsze niepewną, lecz z tego nie wynika, że nie należy nie robić, i tego stanowiska trzymać się nie podobna. (Okłaski w całej Izbie.)

Posel Krukowiecki utrzymuje, iż p. Kowalski, jakkolwiek również przedstawiciel ludności włościańskiej, przemawia w tym roku za budową gmachu sejmowego tylko dla tego, ponieważ stronnictwo jego weszło w małej liczbie do Sejmu. (Wielkie niezadowolenie w całej Izbie.) Mimo to nie dąży między ludem zaprzeczyć się nie da. — P. Dunajewski przytoczył wprawdzie, że w tej sali sejmowej słabsi nie mogą wytrzymać, ja nie spostrzegłem jednak, aby to na niego wpływało, miał bowiem dłuższą mowę, a przecież nie zachorował, ani nawet nie pobladł. (Wielka wesołość.) Ze p. Dunajewski pragnie gmachów monumentalnych, temu się nie dziwię, bo należy do tych, którzy adres układali, a to ma związek z adresem. (Głosy: jaki adres?) Mowca wnosi nad wnioskiem odroczenia budowy imienne głosowanie. (Niepokój w Izbie.)

P. hr. Męciński sądzi, że p. Krukowiecki stawia się niewłaściwie w roli opiekuna ludu, bo dobro tego ludu leży każdemu członkowi Izby zarówno na sercu. (Brawo.) Jeżeli p. Krukowiecki mówi o bankrutach, to powinien pomyśleć, że kto jest bankrutem, temu grozi konkurs, a według ustawy także utrata mandatu. (Wesołość.) Wogóle motywa p. Krukowieckiego ubliżają godności Izby. (Brawo.)

P. Abrahamowicz zwraca uwagę na ten względ ekonomiczny, że w razie rozpoczęcia budowy i ukończenia jej do roku 1880, będzie gmach sejmowy przez 15 lat wolnym od podatku i wskazuje na potrzebę dostarczenia ubogiej warstwie ludności zajęcia.

P. Zybkiewicz uważa za potrzebne, sprostać gruntownie zarzut, iż sejm krzywdę włościanom wyrządza. (Owóż dość przytoczyć, że ten sam Sejm, który uchwała budowę gmachów, myśli także o kredycie dla włościan i tworzy dla nich towarzystwa zalążkowe.)

P. Michał Popiel zaznacza stanowisko swoje, iż jako poseł gmin wiejskich w interesie oszczędności i w interesie tej ludności wiejskiej, którą zastępuje, popiera wnioski komisji.

Po wyczerpującym przemówieniu sprawozdawcy, wniosek odracający p. hr. Golejewskiego upada, a wniosek imiennego nad nim głosowania nie utrzymuje w Izbie za-

dnego prawie poparcia. Przystąpiono do rozprawy szczegółowej.

P. Skrzyński wnosi podaną wyżej poprawkę do pierwszego ustępu wniosków komisji.

P. Bartmański wykazuje, iż proponowane przez zaoszczędzenia nie wymagają ani odroczenia budowy, ani przerabiania planów i nie uwłaczają bynajmniej względem wygody, których rzecznikiem był p. Dunajewski. Zaoszczędzonej zaś kwoty możnaby bardzo dobrze użyć n. p. na budowę szkół ludowych; za kwotę 60.000 zł. możnaby w 100 gminach ułatwić wykonanie przymusu szkolnego. Mowa wnosi zapowiedzianą w rozprawie ogólnej poprawkę.

P. Skałkowski przemawia za poprawką p. Skrzyńskiego, pp. Pietruski i dr. Dunajewski przeciw obu poprawkom.

Po odpowiedzi sprawozdawcy Izba ustęp pierwszy bez zmiany przyjmuje a poprawki upadają.

Do ustępu drugiego wnosi p. Skrzyński poprawkę tej treści, żeby budowy i dostawy materiałów nie powierzano w ręce jednego przedsiębiorcy. Po wyjaśnieniach jednak pp. Hausnera, i Pietruskiego cofa p. Skrzyński swoją poprawkę, poczem ustęp drugi bez zmiany, a następnie bez rozprawy przyjęto.

Z powodu spóźnionej pory zamyka J.E. hr. Marszałek posiedzenie o godzinie 2 m. 30. Następane posiedzenie w piątek.

SPRAWY ZAGRANICZNE

(Głosy rossyjskie.)

Mowa tronowa angielska, odczytana przy zamknięciu parlamentu, wywołała w dziennikach rossyjskich nieprzychylny komentarz. Tak n. p. *Nowoje Wremia* pisze: „Lord Beaconsfield przez usta królowej powiada, że skoro się następnym pożądana sposobność, królowa nie omieszka użyć wszelkich usiłowań, ażeby się przyczynić do przywrócenia pokoju na warunkach zgodnych z honorem obu stron wojujących, z bezpieczeństwem ogólnem i pomyślnością innych narodów. W tych niewielu wyrazach widzimy całego lorda Beaconsfield'a, wyniosłego lecz niezbyt szczęśliwego naśladowcę polityki Palmerstona. Polityka ta opiewa, że Anglia jest powszechną opiekunką na tym świecie, i cały świat ugina głowę przed jej berłem, przed jej trójzębem; Anglia zarówno opiekuje się Turcją i Rosją, troszczy się zarówno o honor Turcji i o honor Rosji; Anglia jest stróżem pomyślności innych narodów, ma się rozumieć przedewszystkiem całej Europy; Anglia także jest zandarmem czuwającym nad bezpieczeństwem całego świata. Może kiedyś takie słowa miały znaczenie w ustach Anglii; lecz dziś mocarstwa europejskie bez podziękowania odepchną jej opiekę. Obietnica Anglii, że nie zaniecha usiłowań, ażeby warunki pokoju zgadzały się w równym stopniu z honorem Rosji i z honorem Turcji — takie obietnice pro prostu rażą uszy Rosjanina śmiešnością. Co za troskliwość o honor Rosji! Tymczasem kiedy lord Beaconsfield z subtelną obłudą, pod którą nadaremnie stara się ukryć wyniosłość dochodząca do zuchwałstwa, troszczy się jakoby o honor Rosji i Turcji, o bezpieczeństwo ogólne i pomyślność wszystkich narodów — w Indji 500.000 poddanych angielskich umarło dosłownie z głodu i kto wie, ilu jeszcze tysiącom zagraża ta sama śmierć głodowa. Oto szerokie pole dla rządu angielskiego do troskliwości o swój honor, o pomyślność innych i o własne bezpieczeństwo.“

Petersburskie Wiadomości zastrzegają się nad podawanym w tych dniach dziennikarskim programem traktatu przyszłego pokoju Warunki pokoju ze strony Rosji w razie zwycięstwa miałyby być następujące: Bułgaria i Rumelia tworzą jedno państwo niezależne. 2. Konstantynopol ogłasza się jako miasto wolne. 3. Fortyfikacje nad Bosforem i Dardanellami będą zburzone. 4. Granice Serbii i Czarnogóry ulegną sprostowaniu. 5. Uznaje się niezależność Rumunii i Serbii. 6. Część armii rossyjskiej przeciągnie przez Konstantynopol, wsiadając na okręty, przepłynię wolny Bostor i Dardanelle i powróci na morze Czarne dla wylądowania na brzegach rossyjskich. 7. Dla rekompensacji wykonania tych warunków wojska rossyjskie przez trzy lata zajmować będą prowincje tureckie. *Pet. Wiad.* dodają: „Taki program nie bardzo się podoba naszym nieprzyjaciołom. W razie świętego i stanowczego tryumfu naszego oręża, trudno przypuszczać, że na małym poprzestaniemy. Zresztą nie należy przewidywać innego rezultatu. Złamana Turcja musi zniknąć z karty Europy; jak przemocą do niej się wdara, tak przemocą musi być z niej wyrugowana. Rozumiają to sami Turcy: widzą, że wojna obecna jest pojedynkiem, w którym muszą zwyciężyć lub zginąć. Pośredniego nie tu nie ma. Tem się tłumaczy zaciekłość Turków w boju.“

Sowremienija Izwiestija przytaczają wyrazy przypisywane jakoby hr. Moltkemu. W końcu roku zeszłego, zaraz na początku mobilizacji rossyjskiej, małowomny wódz niemiecki miał jakoby powiedzieć: „Należy urochomić nie 200, lecz 800.000 ludzi, i zaraz rzucić przez Dunaj, nie zwracając uwagi na żadne krzyki. W sześć tygodni kampania będzie skończona i sprawa rozstrzygnięta. W przeciwnym razie przyjdzie wystawić te same siły, ale ze stratą czasu, z większymi stratami w ludziach i z większym wyczerpaniem środków finansowych.“ Wątpić należy o autentyczności tych wyrazów. Gen. Moltkemu wiadomo, ilu kolejami rozporządzał w wyprawie na Francję, a jednak wtargnął do niej nie w 800, lecz zaledwie w 300.000 ludzi. Nie jest też dla wodza niemieckiego tajemnicą, że co innego było utrzymywać w końcu wojny 900.000 Niemców w bogatej Francji przy ciągłych dowozach z Niemiec, a co innego w znanej mu dobrze ubogiej i bezdrożnej Bułgarii.

(Pozycje armii rossyjskiej.)

Przed kilku dniami, pisze z Bukaresztu korespondent *Neue freie Presse*, d. 17 bm. doniosłem wam o pozycjach, jakie zajmują pojedyncze korpusy rossyjskie; dzisiaj mogę uzupełnić te doniesienia. Od dziesięciu dni zbieram daty o stanowiskach zajmowanych przez rossyjską armię naddunajską. Dotychczas starałem się iść w ślad za pojedynczymi korpusami, ale przekonałem się wkrótce, że idę błędną drogą. Dywizyj nie należy spuszczają z oka a naczelnym wodzem należy zajmować się tylko w dniu bitwy.

Podstawa operacyjna armii rossyjskiej wraz z oddziałem rumuńskim rozciąga się od ujścia rzeki Wid, po prawym brzegu, aż do wzgórz naprzeciw wyspy Kamatin, 10 kilometrów od Ruszczuku. W linii powietrznej wynosiłaby ta przestrzeń 95 kilometrów, gdybyśmy pociągnęli linię od Nikopolis do Sistowy i od Sistowy do Kamatinu. Połączenie armii z brzegiem rumuńskim dokonano za pomocą trzech mostów w Sistowie a dopiero niedawno pod Pirgos. Na prawym skrzydle nie ma jeszcze mostu; przeprawa wojsk przeznaczonych na to skrzydło odbywa się na łodziach między Turnu-Magurelli a Nikopolis. Transporty prowiantu i amunicji idą drogą kołową na Bukareszt, Aleksandryę i Zimnicę. Transport wojska i ciężkich materiałów odbywa się koleją żelazną aż do Giurgewa a z tamtąd drogą kołową do Pirgos albo Zimnicy i tą samą drogą transportują Rosyjanie swych chorzych i rannych żołnierzy. Materiał obłężniczy złożony jest w Fratesztu i Parapan; jeżeli osaczenie Ruszczuku uda się, zostanie ten materiał wysłany przez most pod Pirgos. Dwunasta dywizja tworzy lewe skrzydło rmiu rossyjskiej a przednie strażę tej dywizji zajmują pagórki naprzeciw wyspy Kamatin, wzdłuż drogi prowadzącej do Ruszczuku. Zajmuje ona także pozycje pod Basarborą, po prawym brzegu rzeki Łom. Te dwie pozycje są oddalone od Ruszczuku tylko o 10 kilometrów. Tureckie przednie strażę w Ruszczuku staczą codziennie utarczki z wedetami dwunastej dywizji rossyjskiej, której główna kwatera znajduje się w Pirgos. Posiłki ściągnięte z Dobruczy dla tej 12 dywizji są właśnie w drodze do Pirgos. Załoga wojskowa i ludność cywilna w Ruszczuku pracują dniami i nocą nad usypaniem nowych wałów fortyfikacyjnych. — Główna kwatera 33 dywizji jest obecnie w Nisowie nad Beli-Lom. Dywizja ta zajmuje linię Kadiköi-Pizanca-Turlak. Pizanca leży przy drodze prowadzącej z Ruszczuku do Rasgradu i jest oddalona o 24 kilometrów od każdego z tych miast. Oddział armii Ejuba baszy zajmują stację kolejową w Wetowie, na kolei prowadzącej do Warny i jest oddalony od przednich strażi rossyjskich o sześć kilometrów. — 35 dywizja zajmuje Kaceljevo, Kostaneę, Ogarcin, Opakę i Polamarę. Łączy się ona z pierwszą dywizją, która ma swą główną kwaterę w Osikowie. — 11 dywizja zajmuje Kozarewicz na linii z Osmanbazaru do Tirnowy w odległości 48 kilometrów od pierwszego a 17 kilometrów od drugiego miasta. Przednie strażę tej dywizji stoją w Kesarowie. Jedna dywizja piątego korpusu stoi w Tirnowie i zajmuje całą linię z Bebrowej do Tirnow, — 14 dywizja stoi w Drenowie i Gabrowej. — Wąwóz Szybka ufortyfikowany niedawno 5 redutami i 20 działami, jest broniony przez 5 batalionów piechoty i jedną brygadę konnicy. — 9 dywizja ma swą główną kwaterę w Selwi, 45 kilometrów na zachód od Tirnowy a 25 kilometrów na północny zachód od Gabrowej. Przednie strażę księcia Świętopelka Mirskiego, pod którego dowództwem stoi 9 dywizja i wojska broniące wąwozu Szybka, sięgają aż do Kakinry i Brestowy, 14 kilometrów od Łowacza, gdzie niedawno była bitwa między Rosyanami a Turkami. Droga z Łowacza jest silnie obsadzona przez Turków. — 32 dywizja stoi w Władynie a 30 w Poradynie. Te dwie główne kwatery są oddalone od Plewny tylko 20 kilometrów. — 16 dywizja obsadziła Bułgaren i 31 Trstenik. Ta ostatnia miejscowość leży w odległo-

ści tylko 15 kilometrów od najbliższych tureckich pozycji oszańcowanych.

Skrainne prawe skrzydło tworzy 4 rumuńska dywizja, która ma główną kwaterę w Gawrynie a przednie strażę w Bryslacz i Ryben niedaleko Widu. — Jedna dywizja drugiego korpusu zaczęła dzisiaj przeprowadzać się przez Dunaj pod Zimnicą. Cała armia rossyjska liczy więc do 200.000 kombattantów, licząc w to już i Rumunów. Sztab generały ma nadzieję, że stan czynny armii podniesie jeszcze przed 10 września do 260 tysięcy żołnierzy.

Widzimy więc, że na wschodzie skoncentrowali Rosyjanie trzy dywizje przeciw Ejubowi baszy. Atak powinien wyjść z Rasgradu podczas gdy dostateczne siły powinny maskować Ruszczuk. Trzy dywizje mogą wytrzymać atak tak ze strony Osmanbazaru, jako też Eleny, trzy inne dywizje mogą powstrzymać Osmana baszę, który nadciąga z Selwi a cztery dywizje wraz z armią rumuńską mogą dla obserwacji pozostać pod Plewną. Powszechnem jest zdanie, że Turcy nie opuszczą stanowiska odpornego i że oczekiwali będą ataku. I widzimy rzeczywiście, że wszędzie sypią szanice, ustawiają baterie i zastawiają drogi. Robi to takie wrażenie, jak gdyby rzekli się całkiem zamiaru atakowania wojsk rossyjskich. Natomiast pewną jest rzeczą, że Rosyjanie są zmuszeni działać z czepnie. Jeszcze przed zimą muszą konieczni zająć Ruszczuk, jeżeli chcą przetrwać w Bułgarii, nie można bowiem przypuszczać ażeby Turcy wszystkie dotychczas oddiesione korzyści chcieli w jednej walnej bitwie postawić na kartę. Przeciwnie, staraniem ich będzie, ażeby wojna trwała jak najdłużej. W zimie nie podobna będzie utrzymać mostów na Dunaju a brzegi Dunaju są o tej porze roku niedostępne. Żegluga parowa jest również przerwana przez kry. Drogi bułgarskie są nie do przebycia już od połowy października. Jeżeli Rosyjanie przed upływem miesiąca nie odniosą na europejskim teatrze wojny takich korzyści, któreby zmusiły Turcy do zawarcia pokoju, będą musieli przetrwać w Rumunii a z brzegów rumuńskich strzedz mostów na Dunaju. W dziejach wojen nie mieliśmy jeszcze przykładu, ażeby armia zaczepna stworzyła dla siebie tak okropną sytuację, która by zmuszała ją, wbrew jej woli chęci i możliwości, do jakiegoś stanowczego kroku.“

(Przesilenie ministeryalne i finansowe w Serbii.)

Przesilenie ministeryalne w Serbii, trwające przeszło tydzień, skończyło się dnia 16 sierpnia. Korespondent belgradzki *Pol. Corr.* tak o tem pisze pod dniem 17 sierpnia: „Po powrocie ministrów z Kragujewacu odbyła się tu narada ministeryalna, w której przyszło do gwałtownego sporu pomiędzy członkami gabinetu. Minister spraw wewnętrznych Radiwoj Milojkiewicz wniosł, aby z powodu machinacji wymierzonych przeciw rządowi pensjonować wszystkich przywódców konserwatywnych, którzy piastują wyższe urzędy w najwyższym trybunale sądowym i w trybunale apelacyjnym. Wniosek ten napotkał na gwałtowny opór z strony prezydenta ministrów Stewczy Michajłowicza i ministra sprawiedliwości Jefrema Gruieca. Rezultatem narady było to, że wszyscy ministrowie podali się do dymisji. Książę kazał do siebie przywołać ministrów i prosił ich, aby pozostali na swych stanowiskach. Stewcza Michajłowicz i jego przyjaciel minister sprawiedliwości Gruicz obstawali jednak przy swym żądaniu. Wtedy w sprawę tę wdał się minister Ristiez i długimi namowami zdołał nakłonić Gruieca do cofnięcia dymisji, poczem książę Milan przyjął dymisję prezydenta ministrów a innych ministrów zatwierdził na dotychczasowych stanowiskach. Prezydentem ministrów został mianowany Ristiez a prowizorycznym kierownikiem ministerstwa robót publicznych dotychczasowy minister finansów Włodzimierz Jowanowicz. W Stewczy Michajłowiczu traci gabinet bardzo popularnego człowieka. Michajłowicz odejść wieczór w towarzystwie byłego ministra wojny Nikolicza do kąpiel w Marienbadzie. Skoro zaś Milojkiewiczowi udało się usunąć swego przeciwnika w gabinecie, to nie trudno mu będzie przeprowadzić powyższy plan i tem samem opozycję całkiem ubezwładnić. Dobrze zwykle poinformowani wojennych powstały w gabinecie niesnaski, które jednak już usunęto. Minister oświecenia Adam Wasiljewicz chce dawniejszych stypendystów państwowych, którzy przeszłego roku z uniwersytetów paryskiego, berlińskiego, wiedeńskiego, zürichskiego i heidelbergkiego zostali powołani do służby wojskowej, znów wysłać za granicę, aby mogli ukończyć swe studia, podczas gdy minister wojny chce ich jeszcze zatrzymać w kraju. Wczorajszy dziennik urzędowy przeraził okropnie całą posiadającą klasę ludności, gdyż ogłosił ustawę o ściąganiu pożyczki przymusowej w kraju. Ponieważ w uchwalonej w przeszłym roku wewnętrznej pożyczki narodowej w sumie 12 milionów fran-

ków wpłynęło do kas rządowych tylko 2,752.212 franków, więc do 1 stycznia 1878 należy jeszcze ściągnąć z kraju 9,247,788 franków. Według tej ustawy finansowej termin płatnicze zostały stanowczo oznaczone na dzień 27 października 1877 i dzień 13 stycznia 1878. Jeżeli mieszkańcy nie spłacili przepisanych przez gminy sum, to władze państwowe ściągają je w drodze egzekucji. Rozporządzenie to napotka na wielkie trudności, gdyż z przyczyn istniejącego jeszcze zakazu wywozu zboża i bydła, właściciele ziemscy nie mogą sprzedać swych produktów a handel zupełnie ustał.“

(Kłeska Despotowicza.)

O bitwie pod Czarnym Potokiem, która tak nieszczęśliwie skończyła się dla powstańców bośniackich, pisze serajewski korespondent *Pol. Corr.* pod dniem 12 sierpnia: Główna kwatera Despotowicza znajdowała się od dłuższego czasu w Czarnym Potoku. Jest to dolina tworząca regularny trójkąt, zamknięty z dwóch stron wysokimi górami, podczas gdy otwarty bok zwrócony jest ku granicy austriackiej i dlatego nie potrzebował być weale ufortyfikowany. Czarny Potok był wzmocniony 6 znacznymi szanicami. Turcy usiłowali kilkakrotnie zdobyć tę korzystną pozycję powstańców, ale zawsze bezskutecznie, ponieważ siły, jakie mieli do dyspozycji, były niedostateczne. Zrobiwszy takie doświadczenie, zebrał tym razem Ismet basza znaczniejsze siły, pomiędzy temi 4.000 regularnych żołnierzy z kilku działami. W przeszłym tygodniu wyruszyli przeciw Czarnemu Potokowi Ismet basza na czele oddziału zelebickiego w kierunku Liwna, pułkownik zandarmeryi Halil bej i Hassan bej komendant załogi bihaeckiej na czele innego oddziału zandarmeryi i wojska regularnego z nad dolnego i górnego Naeazu w kierunku Bihaczu. Dnia 2 sierpnia przybył Ismet basza do Tiskowacu, gdzie wypoczął; 3 sierpnia połączyli się z nim Halil i Hassan bej a 4 sierpnia rozpoczął się z frontu i flanki atak przeciw oszańcowanym powstańcom i skończył się po 2 1/2 godzinnej walce zupełną ucieczką powstańców, których część wraz z Despotowiczem przekroczywszy granicę austriacką, schroniła się do Drenowacu. W walce tej brało udział 3.000 powstańców, którzy się znajdowali na wybornych stanowiskach. Pierwszy atak turecki został odparty. Turcy, którzy dotarli pomiędzy szanice nieprzyjacielskie, zostali w pień wycięci, o godzinie 10 całe pole walki było pokryte licznymi trupami. Po półgodzinnym wypooczynku ponowili Turcy atak, który i tym razem się nie udał. Zdawało się, że powstańcy wyjdą zwycięsko z tej krwawej walki. W tem nagle na tyłach oszańcowani powstańcy ukazały się dwa tysiące redyfów, które rozstrzygnęły bitwę na korzyść Turków. Zatakowani z frontu i na tyłach cofnęli się powstańcy czempredzej na wzgórze i pozostawili na pobojowisku przeszło 100 poległych, dwa działa na szanicach, 1.000 karabinów, 67 pudeł amunicji, wielką niedawno z Serbii nadesłaną im chorągiew i dwa małe sztandary narodowe, cały zapas żywności i trunków i aptekę. Zwycięstwo to w wysokim stopniu podniosło powagę Ismeta baszy pomiędzy bośniackimi mahometanami. Tymczasem wali Mazhar basza przypisuje to zwycięstwo własnej energii, gdyż on głównie się przyczynił do szybkiego zebrania tak znacznych sił wojskowych.“

KRONIKA

— **Odczyt p. Szujskiego** odbędzie się pojutro, w sobotę. Tytuł odczytu: *Anna Jagiellonka i Henryk Waleczysz, epizod z dziejów pierwszej elekcji.*

— **W teatrze** dziś „Polowanie na zięciów“, komedia w 4 aktach pp. Labiche i Delacour.

— **Statystyka samobójstw.** W starożytności istniał na wyspie Keos zwyczaj, że ludzie, którzy już sobie byli sprzykrzyli życie, mieli obowiązek donoszenia o swym zamiarze samobójczym senatorowi, który badał podane przez nich powody i udzielał lub też odmawiał przyzwolenia na wykonanie tego zamiaru. Na wyspie Ceylon obowiązywała niegdyś ustawa, według której osoby, które dożyły pełnego wieku, musiały kłaść dalszemu życiu swemu kres przez zażycie trucizny roślinnej, ustawą przepisanej: japońskie piosenki ludowe zaś sławią samobójstwo jako czyn miły bogom. Już kilka powyższych przykładów świadczy, jak różne były w rozmaitych czasach i u rozmaitych ludów pojęcia o samobójstwie, które chrześcijaństwo uznało za grzech bardzo ciężki, ale które mimo to nigdy może nie było tak pospolitym, tak epidemicznym prawie, jak właśnie w ostatnim stuleciu i u najwięcej ucywilizowanych narodów. I tak, według najnowszych obliczeń, w roku zeszłym na milion mieszkańców wypadło samobójstw: pomiędzy ludami skan-

dynawskimi 126, Niemcami 112, Francuzami 105, Anglikami 65. Słowianami austriackimi 47 i t. d. Pod względem wieku liczba wypadków samobójstw rozkłada się dość równo, z wyjątkiem tylko pierwszej młodości. Pod względem pór roku dowiodła statystyka, że najwięcej samobójstw zdarza się w miesiącach letnich. że mianowicie liczba wypadków samobójstwa ciągle wzrasta od stycznia do czerwca, a następnie znów od lipca do grudnia ciągle się zmniejsza; z 1000 bowiem wypadków przypadało na styczeń 64, luty 68, marzec 79, kwiecień 88, maj 106, czerwiec 113, lipiec 109, sierpień 92, wrzesień 79, październik 76, listopad 66, grudzień 60. Sprawdzono nareszcie, że więcej wypadków zdarza się w nocy niż za dnia.

— **Księciu Walii** wznoszą w Bombaju kosztem 10.000 funtów szterlingów posąg konny na pamiątkę zeszłorocznej jego podróży po Indyach wschodnich.

— **Testament nieszczęśliwej** pani Magdaleny Tourville, która dnia 16 lipca 1876 padła ofiarą zbrodni w *Stilfser-Joch*, w Tyrolu, w tych dniach otwarty został sądownie w Londynie. Datowany jest ten testament dnia 11 listopada 1875 i postanawia o majątku wynoszącym około 70.000 funtów szterlingów. Oprócz kilku legatów, pomiędzy którymi 500 funtów dla oehmistrzyni Clapinson, zapisała pani Tourville po 10.000 funtów dwóm swym siostronom: pani Maryi Cork i pani Elżbiecie Thompson, caży zaś zresztą majątek mężowi swemu, Henrykowi Diendonnie de Tourville, który, jak wiadomo, za zbrodnię żonobójstwa na śmierć skazany został.

— **Wypadek morderstwa** zdarzył się w poniedziałek wieczór w Wiedniu. Szykarz i właściciel dorożek Józef Kurzweil wszedł do biura komisarza policyi na dworcu kolei Zachodniej i pchnął dużym nożem kuchennym komisarza Wohla śmiertelnie w brzuch a to z powodu, że tenże za jakies wykroczenie skazał go był na grzywnę. Pomimo bardzo ciężkiej rany lekarze mają nadzieję, że utrzymają Wohla przy życiu.

— **O tajemniczej zbrodni** donoszą dzienniki rumuńskie. W Bukareszcie znikła wdowa zamożna Oreszko wraz z 13-letnią córką. Służący jej i pokojówka opowiadali, że wyjechała, a w parę dni potem wyjechała pokojówka, niby za panią swoją. Adwokat wdowy Daresku miał podejrzenie i wezwał pomocy policyi dla wejścia do mieszkania nieobecnej właścicielki. Znalaziono tam wielki nieporządek, porozrzucone rzeczy i resztki niedokończonego śniadania. Wreszcie przy dalszej rewizji dała się uszczęlić z piwnicy zgnilizna i znaleziono tam matkę i córkę uduszone, obok nawpół wykopanego dołu, w którym miano zapewne pochować zwłoki. Służący został uwięziony, a śladu pokojówki nie wykryto.

— **W zwierzyńcu berlińskim** w tych dniach wylęgły się młode strusie z jaj, które ogrzewano w sztuczny sposób. Strusiątko są 10 cali wysokie i ciemnym puszkim okryte. Zrazu musiano je karmić sztucznie, ale już po upływie doby same chwytaly żer i w ogólności prawidłowo się rozwijają, dzięki sierpniowemu słońcu, na którym po całych dniach się wygrzewają. Jest to potomstwo strusiów afrykańskich; jednocześnie wszakże i amerykańskie zniszły jaja, z których, jak zwykle u tych ptaków, nie samica ale samiec wywiodł młode, które także dobrze się rozwijają. I czarne łabędzie po raz trzeci w tym roku zniosły jaja, na których jednak siedzieć nie chce pani łabędzicha. Zarząd ogrodu podsunął te jaja do wysiedzenia gęsi, która też ohocho spełniła to zadanie i wywiodła bardzo zdrowe czarne łabędziątka.

— **Oryginalny dokument** podaje *Turquie*. Jest to telegram gratulacyjny, który Osman basza po zwycięstwie swem pod Plewną otrzymał od zgromadzenia ludowego w Huszt Marmaros. Madziarowie, jakby z brzmienia tego telegramu wypływało, z zbytniego entuzjazmu przynajmniej do wyznawstwa Allaha. Oto telegram ten w dosłownem brzmieniu: „Do Osmana baszy, zwycięzcy z pod Plewny! Sprawa Wasza jest w równej mierze naszą sprawą. Oby Allah ochronił słusność, a upokorzył gwałt! Szlachetny zwycięzco! zgromadzenie ludowe składa Ci cześć, z całego serca życząc narodowi ottomańskiemu w tej trudnej walce zupełnego i trwałego w skutkach zwycięstwa. Pozdrowienie i uścisk bratni od zgromadzenia ludowego w Huszt Marmaros na Węgrzech.“

— **Trzęsienie ziemi.** Z Kotaru d. 20 b. m. donosi depesza telegraficzna: Wczoraj o godzinie 11 minut 36 w nocy dało się tu czuć dość silne trzęsienie ziemi. Pionowe uderzenia podziemne trwały po dwie sekundy, zrazu gwałtowne, później coraz słabsze. Trzęsienie nawiedziło także okolice Perraque i Bisano, oraz Budna i Castel Lastua, gdzie wszakże było słabsze; dalej w okolicach czarnogórskich Cetynii, Verbazarze, Daniłowgradzie, Riece, Ostrogu i Grahowej.

— **Przezorny delinkwent.** Dzienniki amerykańskie „z przyjemnością“ konstatają, że w tych dniach po raz pierwszy w Stanach Zjednoczonych powieszono skazanego na śmierć człowieka jak należy — „po ludzku“ — t. j. tak, że się nie męczył pół godziny, jak się to zwykle zdarzało podczas egzekucyj tam-

tejszych. Zdarzenie to jednak Ameryka nie tyle ma zawdzięczyć zręczności wykonawców sprawiedliwości, ile raczej samemu delinkwentowi, który nie chcąc kończyć życia w długich cierpieniach dopiłował swę egzekucyjności osobiecie we wszystkich szczegółach. Morderca Guidry, powieszony dnia 25 lipca w Nowym Orleansie, był tym przezornym delinkwentem. Kiedy go wyprowadzono na rusztowanie, przedewszystkiem dobrze spatrzył postronek fatalny i zwrócił uwagę szeryfa, że znajduje go za krótkim. Dalej zarządził, ażeby dano pod szubienicę wyższe stopnie, a nareszcie, kiedy przyniesiono sznur dłuższy, zganil układ węzła, który stosownie musiano poprawić. Nakoniec, gdy już mu wsunęto na oczy czapkę skazańców, serdecznie się uśmieł z niezręczności oprawców, którym robił wymówki, że czapka jest jakby z pajęczyny, taka przejrzysta, że wszystko przez nią widzieć można. Guidry, zarządziwszy już wszystko według własnego uznania, zginął w jednej chwili, jakby piorunem rażony.

GOSPODARSTWO I HANDEL

Stan urodzajów w Galicyi wschodniej

(E) Z wyjątkiem kilku dni z początkiem sierpnia, które były dżdżyste, później już pogoda sprzyjała i sprzyja zbiorom. Korzystali z niej gospodarze, tak że po dziś dzień z wyjątkiem okolic górzyskich na granicy węgierskiej, gdzie dopiero żniwo żyta około 15 sierpnia zaczęło, wszędzie indziej zbior pszenicy, żyta i jęczmienia można uważać za ukończony, owsa jeszcze nie, tak zwany kanarek bowiem sprzątnięto wprawdzie w wielu okolicach, późniejsze owsy jednak były jeszcze z połową miesiąca z przyczyny tego-rocznej późnej siejby w znacznej części zielone. Miarę postępu w zbiorach da nam poniekąd ilość dat przeciętnego plonu z morga, którą poniżej podajemy osobno dla każdego gatunku zboża (t. j. dla żyta, pszenicy, jęczmienia a w części dla owsa, grochu i wyki).

Daty z różnych okolic kraju dawać będziemy zaczynając od najwyższych.

Pszenica, jak zobaczymy, nie dopisała nadziejom, jakie stan jej, pomyślny w ogóle od początku wiosny, pozwalał mieć gospodarzom aż do końca lipca t. j. do chwili rozpoczęcia zbioru. Na ilość jest wprawdzie dosyć w niektórych okolicach, ziarna jednak nie wiele a jakości jego tak jak i jakości słomy jest bardzo często poślednia. W okolicy Rohatyna zebrano wprawdzie miejscami do 20 kóp, lecz ziarno w ogóle bardzo poślednie, jakości ziarna powianego zła, miejscami nie będzie zupełnie celnego, przytem w ogóle wydatek mały, po 8 garncy z kopy, na bardzo dobrych gruntach tylko więcej, lecz i tu nie więcej jak po 24 garncy z kopy.

W okolicy Brodów zebrano z morga kóp 10—18; w okolicy Zaleszczyk 16; w okolicy Delatyna 15 (małych); w okolicy Ulhnowa 15 (małych); w okolicy Rawy 14½; w okolicy Radziechowa 12—15 (wiązano na kopy zatem kopy także małe); w okolicy Ożydowa 12; w okolicy Kamionki Strumiłowej 12; w okolicy Stryja 10 do 12; w okolicy Horodenki zebrano z morga kóp 12, częścię jednak po 9, 8, 7 lub i 6 kóp z morga, w dodatku ziarno w znacznej części zapalone, tak że do siewu nie ma, szczególnie jak kto miał pszenicę na kartofliskach lub pszeniczkach. W okolicy Sądowej Wiszni zebrano z morga kóp 18 do 12 (ziarno również zapalone); w okolicy Tarnopola 10 do 11; w okolicy Podhajec 7 do 11; w okolicy Glinian 10; w okolicy Kozowy 10; w okolicy Zbaraża zebrano z morga kóp 10, dających 8—9, korey w miarę jednak porażenia śnieżnią i rdzą dała pszenica w tamtej okolicy i gorsze urodzaje, w większej części ziarno jest piękne zwłaszcza banatki. Wobec rażącej różnicy w jakości ziarna, spodziewać się należy znacznej różnicy w cenie, wedle gatunku.

W okolicy Ułaszkwie zebrano z morga również tyle co w okolicy Zbaraża bo, po 8—10 hektolitrow (zbiór na kopy nie podany) począwszy jednak od granicy Podola rosyjskiego jest pszenica szerokim pasem wyżyn podolskich zupełnie zawiata, toż samo i za Jagielnią na tak zwanych stepach. W okolicy Niżankowic zebrano z morga 8—10 kóp; w okolicy Komarna zebrano z morga 10 kóp, (ziarno liche i mało go, słoma zaś rdzą zniszczona); w okolicy Jarosławia zebrano z morga 8—10 kóp, (na pszenicy z gruntu ciężkich w wielu miejscach śnież i rdza); w okolicy Żurawna zebrano z morga 7—10 kóp, (małego snopa); w okolicy Sokala i Bełża zebrano z morga 7—10 kóp; w okolicy Mrzygłodu zebrano z morga 9 kóp, (rdzą obsiadłych); w okolicy Korszowa zebrano z morga 6—9 kóp; (późniejsze rdza obsiadła, wydatek z kopy 8—16 garncy); w okolicy Żółkwi zebrano z morga 8½ kopy, (wydatek zły); w okolicy Stanisławowa zebrano z morga 8 kóp; w okolicy Skafatu

zebrano z morga 8 kóp; w okolicy Borszczowa zebrano z morga 8 kóp; w okolicy Podbuża zebrano z morga 7—8 kóp, (po największej części porażonej); w okolicy Birezy zebrano z morga 7 kóp; w okolicy Bóbrki zebrano z morga 6 kóp, (na poły ze śnieżnią, na poły rdzawej — ziarno bardzo liche); w okolicy Sambora zebrano z morga 6 kóp, (pszenica rdzą zniszczona, szczególnie ozima i ledwo posład będzie ze szczupłego ziarna); w okolicy Brzozowa zebrano z morga 4½ kopy (zaraza zniszczyła ziarno tak dalece, że do siewu nie będzie); w okolicy Ustrzyk zebrano z morga 3½ kopy, (wczesna na ziarno, późniejsza zaśniedziona.)

— **Wiedeń,** 20 sierpnia. Wcale inaczej niż przed tygodniem ukształca się dzisiaj stosunek usposobienia i ruchu na tutejszym targu na bydło rogate do ostatniego sprawozdania z paryskiego targowiska *La Vilette*. Sprawozdanie paryzkie z dnia 16 b. m. notuje zwyżkę o 20 frk. na sztuce tak, że zniżka, o której donieśliśmy w sprawozdaniu naszym z dnia 16 b. m., znów się wyrównała; natomiast na tutejszem targowisku *St. Marx* ceny doznały dziś zniżki o 1 zł. na centnarze metrycznym tak, że zwyżka zeszlotygodniowa prawie znów znikła. Przyczyną tego był brak kupców z prowincyi, szczególnie z Morawy, spowodowany rozporządzeniami władz krajowych o dowozie bydła, wydanemi z przezorności usprawiedliwionej pojawiającemi się chorobami bydła. Spędzono dziś 4767 sztuk, czyli o 513 sztuk więcej niż przed tygodniem, co także niepomahało wpłynęło na leniwość targu; w liczbie tej było towaru galicyjskiego 2667 sztuk, węgierskiego 1704, niemieckiego 396. Placono: galicyjskie z obory 54—59, węgierskie z obory 53—59, galicyjskie i węgierskie z pastwiska 50—55.25, niemieckie na wywóz 58—69, bulhaje 53—61, krowy 54—60, barwoły 40—48 zł. za centnar metr. ż. w.

Z TEATRU WOJNY

Lwow 23 sierpnia.

Bardzo ważną wiadomość przyniosł wczoraj wieczór urządowy telegram z głównej kwatery rosyjskiej w Górnym Studeniu. Dnia 21 b. m. czterdzięci batalionów Sulejmana baszy zaatakowało przesmyk Szybka, a równocześnie część armii Osmana baszy wyruszyła z Łowczy ku Selwi. Telegram rosyjski mówi, że kilka ataków tureckich na pozycje rosyjskie w wąwozie zostało odpartych, ale że bitwa rozpoczęta o godzinie 7 rano przeciągnęła się aż do zmroku i w chwili wysłania telegramu nie była jeszcze ukończoną. Ruch Osmana baszy ku Selwi miał widocznie na celu ułatwić Sulejmanowi zdobycie wąwozu i operacya ta żywo przypomina sposób, w jaki Rosyianie w połowie zeszłego miesiąca opanowali wąwóz Szybka. Wówczas jak wiadomo, oddział gen. Gurki przeprawiwszy się przez wąwóz Hain Boughaz atakował Szybkę od południa, podczas gdy równocześnie jeden pułk rosyjski uderzył na pozycje tureckie z tyłu od Gabrowy, co tak zmieszalo Turków, że po krótkiej walce ustąpili z wąwozu. Czyli Turcy będą teraz również szczęśliwi, zależy to od sił, jakie Rosyianie dla obrony wąwozu zebrali mogli; w każdym razie siły tureckie są bardzo znaczne i widocznie zabrali się Turcy na seryo do tej operacyi. *Neue freie Presse*, która zwykła antycypować zwycięstwa tureckie umieszcza telegram, według którego wąwóz Szybka został zdobyty przez Turków. Jeszcze dziś dowiemy się niezawodnie, o ile ta wiadomość jest uzasadnioną.

Politische Correspondenz donosi z Bukaresztu 21 b. m., że w zeszłym tygodniu odbywały się bardzo ważne narady w głównym sztabie rosyjskim. Długi czas przeważało zdanie, że wobec niepodobieństwa ukończenia wojny przed zimą, wypada zaniechać obrony wąwozu Szybka i Tironowy, przeprawić się z znaczną częścią wojska za Dunaj i ograniczyć się jedynie do oblegania fortec nadnaddunajskich. Ze względu jednak na niekorzystny wpływ moralny, jakoby operacya ta wyrzucić mogła, a szczególnie z obawy ogólnej rzezi w Bułgarii, utrzymało się w końcu zdanie, ażeby po otrzymaniu posiłków ponowić wszystkie zamierzone poprzednio operacye i żadnego punktu dobrowolnie nie oddać.

Siły tureckie na europejskim teatrze wojny mają być następujące: pod Rasgradem 35.000, (Achmed Ejub basza); pod Osmanbazarem 60.000, (Mehemed Ali); armia Sulejmana baszy 55.000, armia Osmana baszy 70.000; razem 220.000 ludzi.

Kilku egipskich oficerów przybyło temi dniami do Sylistryi i miało dłuższą

konferencyę z tamtejszym komendantem. Przedmiotem tej narady był, jak slychać, plan skombinowanego ataku garnizonu sylistryjskiego wspólnie z korpusem księcia Hassana na wojska rosyjskie pod Rassową.

O armii tureckiej, która idzie na odsiecz Nikszyeu, donosi telegram *Presse* z Raguzy 21 sierpnia: Z Mostaru i Kolaszynu wyruszyły na odsiecz Nikszyeu znaczne oddziały tureckich wojsk nieregularnych. Liczba tych wojsk ma być tak wielką, że położenie Czarnogórców pod Nikszyem może stać się problematycznym. *Fremdenblatt* zaś otrzymał z Cattaro depeszę następującą: Około 9000 wojsk tureckich po większej części nieregularnych, posuwa się z Cerkwicy w okolicę Jezera, aby tym manewrem oswobodzić Nikszye. Czarnogórcy zajęli stanowiska między Jezerem a Brieją, aby zagrozić im drogę“.

Bukareszcki korespondent *Augs. Allg. Ztg.* pisze pod dniem 16 sierpnia: „Gros armii rumuńskiej nie przekroczyło dotychczas Dunaju; a wiadomość, że w Nikopolis znajduje się 25.000 Rumunów, była nieprawdziwą. Oprócz ezwartej dywizyi rumuńskiej, która w sile 10.000 już przed dwoma tygodniami przepawiła się na statkach przez rzekę, nie przekroczyło żadne wojsko rumuńskie Dunaju. To też dotąd nie można weale twierdzić, że Rumuni wzięli udział w ofensywie przeciw Turcy. Na szczególną zaś uwagę zasługuje to, że udział Rumunów w akcyi przeciw Turcy znów został zakwestyonowany a to z następujących powodów: Po pierwsze, po klęsce pod Plewną ściągnęli Rosyianie z własnego kraju dostateczne posiłki, aby mógł się obyć bez pomocy armii rumuńskiej, powtóre, armia Osmana baszy miała opuścić swe stanowiska pod Plewną (?) i posunąć się ku Bałkanowi, a zatem armia rumuńska, któraby się przepawiła przez rzekę pod Korabią, aby zagrozić lewej flance armii tureckiej, nie mogłaby już spełnić swego zadania, podczas gdy stosunki prowiantowe nie pozwalają Rumunom oddalać się zbyt daleko od granicy państwa; po trzecie, naczelną komenda rosyjska musi w każdym razie pozostawić w Rumunii rezerwę, zwłaszcza dopóki Widyń, Ruszcuk i Sylistrya będą pozostawały w rękach tureckich, a wojska rumuńskie najlepiej mogą służyć za tę rezerwę; po ezwarte, książę Karol, jako samodzielny, niezależny książę, chciałby mieć w tej wojnie osobną komendę, podczas gdy W. ks. Mikołaj żąda bezwarunkowego poddania wojsk rumuńskich pod swoje rozkazy; po piąte, Rosyianie ochłonęli już z przestachu, jaki ich ogarnął po bitwie pod Plewną i bardzo chętelby uniknąć pozoru, iż potrzebują pomocy rumuńskiej do pokonania Turcy; po szóste, nagroda, jakiej Rumunowie żądają za swą pomoc, jest zbyt wysoką, zwłaszcza, że nagroda ta musi być dopiero Turkom wydarta a następnie broniona przeciw możliwym protestom ze strony innych mocarstw europejskich; po siódme, kanclerz rosyjski w chwili, gdy niebezpieczeństwo, jak się zdaje, już minęło, nie ceni sobie tak wysoko pomocy rumuńskiej, aby przez przejęcie jej narazić się na oziębienie przyjaznych stosunków z Berlinem i Wiedniem. Wszystkie okoliczności przemawiają za tem, że armia rumuńska nie weźmie udziału w wyprawie bułgarskiej. Muszę wspomnieć jeszcze o jednej okoliczności, która również przemawia za powyższem przypuszczeniem. Na rozkaz prezydenta ministrów Bratiana, zaniechano tymczasowo założenia szpitalu polowego nad Dunajem. Jeśli wśród danych okoliczności armia rumuńska wykluconą zostanie od akcyi, to nie trzeba zapominać o dwóch okolicznościach: Po pierwsze, chwila, w której Rosyianie będą potrzebowali pomocy rumuńskiej, zawsze jeszcze może wrócić; po drugie, nie można zaprzeczyć, że o wycych 40.000 Rumunów, które 31 lipca naza jutrz po bitwie pod Plewną stały nad brzegiem Dunaju, wysładczyli Rosyjanom nieocenione usługi. Nikt nie może powiedzieć, czy Osman basza na dniu 1 sierpnia nie byłby sobie inaczej postąpił, gdyby nie był musiał liczyć się z owymi 40.000 Rumunów, którzy znajdowali si nad Dunajem.“

Pravit. Wiestnik ogłasza następujący rozkaz do wojsk gwardyi i okręgu wojskowego petersburskiego z 14 sierpnia t. b.: „Najjaśniejszemu Panu spodobało się uszczęśliwić powierzone mi czasowo wojska gwardyi i okręgu przez powołanie części ich do szeregów walecznych obrońców świętej sprawy. Udając się na widownię działań wojennych, pozostawać będą one pod zwierzchnictwem bezpośredniem naszego Najdosłojniejszego Głównodowodzącego. Mam mocne przekonanie, że przez ścisłą karność i niezachwianą siłę w boju, okażą się one godnemi swego Wysokiego Wodza.“

Zegnając się z wyruszającymi wojskami gwardyi i 24 dywizyi piechoty, wynurzam im szczerze życzenie wywiązania się z chwałą i

honorem, za przykładem przodków, z oczekującej ich służby bojowej za wiarę, cesarza i ojczyznę, i usprawiedliwienia czystem wysokim zaufaniem i stałej dla nich łaski Jego cesarskiej Mości.

Rozkaz ten ma być odczytany kompaniom, szwadronom i bateriom w całym ich składzie.

Dowodzący czasowo wojskami, generał-adjutant baron Bistrom.

OSTATNIA POCZTA

Pojawiają się znowu pogłoski o pośrednictwie pokojowym. Berliński korespondent Pester Lloyd stał się echem tych pogłosek, donosi bowiem: „Okrucieństwa popełnione przez obie strony wojujące, o których w czasach ostatnich nacytaliśmy się do przesyła we wszystkich dziennikach, zniwola prawdopodobnie neutralne mocarstwa do ponownego podjęcia medyacji a to w chwili, gdy spóźniona pora roku zmusi strony walczące do zawieszenia broni i do uwzględnienia propozycji pokojowych. W najnowszym czasie domagano się kilkakrotnie od rządu niemieckiego, ażeby wziął inicjatywę w tej mierze i zniwolił inne mocarstwa do wspólnego kroku. Chociaż rząd niemiecki przystąpił chętnie do każdego kroku, mającego na celu położenie tamy dalszemu rozlewowi krwi, to jednak wątpić należy, ażeby nie mając pod ręką autentycznych dat co do tych okrucieństw i operujących się jedynie na wzajemnych rekryminacjach stron walczących, chciał wziąć inicjatywę w akcyi dyplomatycznej.“

Presse donosi z Pery 20 sierpnia: W bułgarskiej Radzie narodowej daje się uczuć dotkliwie reskrypt Porty, który wszystkich Bułgarów wyklucza ze służby publicznej i w ten sposób pozbawia naród bułgarski prawa równości z innymi narodami państwa otomańskiego. Obawiają się nawet o byt dalszy exarchatu, gdyż w patryarchacie greckim widać na nowo usiłowania, aby kościół bułgarski poddać pod władzę kościoła greckiego i w ten sposób zniweczyć samoistność exarchatu, jaką tu stworzył wpływ rosyjski. Urzędnicy bułgarscy mogą w ten tylko sposób uniknąć swego oddalenia, jeśli przyniosą świadectwo patryarchy greckiego, które ich uznaje za zwolenników kościoła greckiego. Ze zniesieniem exarchatu zostałaby również zwinęta rada narodowa bułgarska.

Według zgodnych doniesień w polityce rządu rumuńskiego zanosi się na zwrot bardzo ważny. Półrządowy Romanul 17 b. m. pisze, że rząd niesłusznie bywa oskarżany, gdyż dotychczas nie stałowczego nie zaszło. Dywizya rumuńska w Nikopolis i pod Plewną może bardzo łatwo być cofnięta napowrót do kraju. Większa część armii znajduje się jeszcze na ziemi rumuńskiej. Jeżeli znajdują się mężowie, którzy mając zaufanie księcia i narodu okazać gotowość do objęcia steru wśród dzisiejszych okoliczności, to dzisiejsi ministrowie z chęcią ustąpią ze swego stanowiska. Korespondent Presse donosi, że niezadowolenie z obecnej sytuacji wzrasta w Rumunii z każdym dniem, a stosunki między Rosyanami i Rumunami coraz bardziej są napięte. Panuje wielka obawa przed rusyfikacją kraju, ludność bowiem in-

stynktowo przeczuwa aneksję Rumunii do Rosyi. Po klęsce pod Plewną wielu Rumunów zacierają ręce z radości. Najgorzej na tem wszystkim może wyjść książę Karol, któremu słusznie czy nie słusznie przypisują dzisiejszą awanturę politykę Rumunii.

TELEGRAMY GAZETY LWOWSKIEJ

Wiedeń, 22 sierpnia. Do Pol. Cor. telegrafują z Bukaresztu: Konwencya rosyjsko-rumuńska została stanowczo zawarta pod warunkami wrzekomo najkorzystniejszymi dla Rumunii.

Wiadomość, że Turcy obsadzili Küstendže jest nieprawdziwa. Küstendže obwarowali Rosyanie bardzo silnie i ustawili tam działa pozycyjne. Do Dobruczy nadchodzą liczne posiłki dla generała Zimmermanna. Komunikacya telegraficzna między Küstendže a Czernawodą została przerwana. Pod Tusłą niedaleko Czernawody stoi 5000 egipskich żołnierzy.

Rosyianie robią w całej Rumunii przygotowania do kampanii zimowej, zawierają kontrakty o wielkie dostawy i urządzają magazyny w Turn-Severin, Zimnicy i Turnu-Magurelli.

Berlin, 22 sierpnia. Reichs-Anzeiger donosi: Na podstawie sprawozdań urzędowych o okrucieństwach popełnionych przez Turków w na rosyjskich jeńcach i rannych żołnierzach rząd widział się spowodowanym przypomnieć Porcie postanowienia genewskiej konferencji i zapytał inne mocarstwa europejskie, czy zechcą wnieść takie same przedstawienie w Konstantynopolu.

Petersburg, 22 sierpnia. Urzędowy biuletyn z Górnego Studna: Dnia 21 sierpnia o 7 godzinie rano 40 batalionów Sulejmana baszy uderzyło na wawóz Szybka. Kilka szturmów odparto, ale walka trwa dalej mimo zapadającego zmroku. Tegoż dnia rano Turcy zaczęli posuwać się z Łowczy na Selwi. Koło południa nasza straż przesia pod Selwi stojąca zaczęła staczać potyczki z nieprzyjacielem. Rezultat jeszcze niewiadomy.

Konstantynopol, 21 sierpnia w nocy. Sułtan przyjmował dziś ormiańskiego patryarchę i wręczył mu order Osmanie pierwszej klasy.

Telegram Sulejmana baszy z 20 sierpnia donosi, że około 100 kozaków, którzy uderzyli na 50 Czerkie-

sów zajmujących Kazanłyk, odparto ku Khaskeny.

Telegram komendanta w Ruszczuku donosi o pomyślnej dla Turków potyczce pod Kadikeny.

Telegram Osmana baszy donosi o pomyślnej dla Turków potyczce w okolicy Plewny.

Wtorkowy telegram komendanta Janiny donosi o klęsce 60 rębójników greckich na granicy.

Wiedeń, 23 sierpnia. (Tel. pryw.) Wszystkie dzienniki tutejsze poświęcają artykuły wstępne projektowi adresu sejmny galicyjskiego.

Wiedeń, 22 sierpnia. (Tel. pryw.) Do Presse donoszą z Petersburga, że do nowego poboru wyznaczono kontyngens 760.000 młodzieży popisowej. Z liczby tej ma być rekrutowanych 436.000, którzy w maju przyszłego roku będą już wywiezieni. Pol. Corr. donosi o stanowczem zawarciu wojskowej konwencyi między Rumunią a Rosyją, podczas gdy Fremdenblatt zapewnia, że konwencya ta została mocno zakwestyjonowana.

Nowa Presse dowiaduje się z Bukaresztu, że generał książę Kurzyński (?) objął komendę po gen. Gurce. Ks. Mirski dowodzi od Tyrnowy do Szybki, ks. Leuchtenbergski pod Eleną.

Petersburg, 23 sierpnia. Biuletyn urzędowy z Górnego Studna z dnia 22 sierpnia godzina 3 popołudniu donosi: Walka pod Szybką wrogawo od wczoraj rana aż do obecnej chwili. Szturmy tureckie, ponawiane ustawicznie świeżymi wojskami, zostały dotychczas z wielkimi stratami nieprzyjaciela odparte.

Aleksandropol, 22 sierpnia. Kolumna Tergukasowa, którego korpusu część została pod Igdyrem, znachodziła się 20 b. m. pod Gnełubszą. Wojska pod Igdyrem miały nieznaczną utarczkę z kolumną tureką.

Alchazow obsadził cały bieg rzeki Kodor, odbył 19 b. m. rekonensans i odkrył, że Turcy ufortyfikowali prawy brzeg rzeki Kelassuri i obsadzili wzgórze pod Suchum.

Odpowiedzialny redaktor Władysław Łoziński.

Zaproszenie do przedpłaty.

Za sierpień w miejscu 1 zł., pocztą 1 zł. 35 ct. Na Gazetę z Przewodnikiem w miejscu 1 zł. 30 ct., pocztą 1 zł. 65 ct.

Przyjechali do Lwowa

dnia 23 sierpnia 1877.

Hotel Angielski.

Pp. A. hr. Łoś z Hrebenny. B. Ujejski z Stanisławowa. B. Laguna z Przemysła. K. Marco z Medyolanu.

Hotel George'a

Pp. S. br. Brunicki z Zaleszczyk. J. Kobak z Bambergu. L. i W. Ryłsey z Narty. Baltazar Simon z Saaz.

Hotel Europejski.

Pp. J. br. Romaszkan z Koszylowie. W. Ruckiewicz z Rosyi. W. Struszkiewicz z Mszany. T. Zurowski z Bereska.

Hotel Langa.

Pp. J. Iwanowski z Petersburga. W. Guttermann z Norenbergi. F. Kinde z Sieniawy.

Hotel Warszawski.

Pp. J. Jordan z Batiatycz. J. Papara z Batiatycz. W. Papara z Potoka.

Hotel Krakowski.

Pp. A. Filipek z Kołomyi. J. Morawski z Romanowa. S. Toczyski z Dobrucowa.

Odjechali ze Lwowa

Pp. M. hr. Borkowski do Mielnicy. J. hr. Tarnowski do Dubiecka. A. Leszczoff do Królestwa. W. Morawski na Podole. H. Szeliński do Płuchowa. W. Soroczyński do Chorowna.

Spostrzeżenia meteorologiczne

z dnia 23 sierpnia 1877. godz. 7 rano. Barometr 735.17 mm. Psychrometr suchy 20.4°C. Psychrometr wilgotny 19.7°C. Proężność pary 16.6 mm. Wilgoc 93%. Zaobmurzenie 7. Wiatr Sł. Ozon 6. Opad w mm. z ostatnich 24 godzin. — Temperatura powietrza +16.3°R. Baromet idzie w górę.

Pociągi kolejowe.

Przychodzą do Lwowa.

- Z Krakowa: o godzinie 5 minut 30 rano (pociąg pospieszny); o godzinie 9 m. 25 wieczór (pociąg osobowy); o godz. 10 min. 35 przed południem (pociąg mieszany).
Z Podwołoczysk: (na dworzec lwowski główny): o godz. 10 min 33 wieczór (pociąg pospieszny); o godz. 3 min 25 rano (pociąg osobowy); o godz. 3 min. 43 po południu (pociąg mieszany).
Z Czerniowiec: o godzinie 9 minut 55 wieczór (pociąg pospieszny); o godzinie 3 minut 40 rano (pociąg mieszany); o godzinie 2 minut 50 po południu (pociąg mieszany).
Z Stanisławowa: (na Stryj): o godzinie 7 min. 58 wieczór (pociąg nr 2); o godz. 8 min. 52 (pociąg nr. 4);
Z Podwołoczysk: (na dworzec w Podzamczu): o godzinie 2 minut 54 rano (pociąg osobowy); o godzinie 3 min. 8 po południu pociąg mieszany);

Odchodzą ze Lwowa.

- Do Krakowa: o godzinie 11 min. 3 przed północą (pociąg pospieszny); o godz. 4 min. 40 rano (pociąg osobowy); o godzinie 4 minut 45 po południu (pociąg mieszany).
Do Podwołoczysk: (z głównego dworca): o godzinie 6 min. — rano. (pospieszny); o godzinie 10 min 37 wieczór (pociąg osobowy); o godz. 11 minut 45 w południe (pociąg mieszany).
Do Podwołoczysk: (z Podzamcza): o godz. 11 minut 4 wieczór (pociąg osobowy); o godzinie 12 minut 11 w południe (pociąg mieszany).
Do Czerniowiec: o godz. 6 min. 25 rano (pociąg pospieszny); o godzinie 11 min. 25 wieczór (pociąg mieszany); o godzinie 12 min. 30 z południa (pociąg mieszany).
Do Stanisławow.: (na Stryj): o godzinie 6 minut 5 rano (pociąg nr. 1); o godz 5 minut 10 wieczór (pociąg nr. 3).
Pory niniejszego rozkładu jazdy odnoszą się do podłudnika peszteńskiego, godz. 12 w Peszcie odpowiada godz. 12 m. 20 we Lwowie.

Cennik lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej.

Lwów, dnia 22 sierpnia 1877.

Table with 3 columns: Description, Price, and Unit. Includes sections for 1. Akcje, 2. Listy zast., 3. Listy dłużne, 4. Obligacje, 5. Losy Miasta Krakowa, 6. Monety.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

dnia 20 sierpnia 1877.

Table with 3 columns: Description, Price, and Unit. Includes sections for 1. Dług Państwa, 2. Obligacje, 3. Inne pożyczki publiczne, 4. Akcje.

Table with 3 columns: Description, Price, and Unit. Includes sections for 5. Listy zast., 6. Obligacje z prawem pierwszeństwa, 7. Losy.

Table with 3 columns: Description, Price, and Unit. Includes sections for Węskle, Kurs złoty, and Z lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej.

(4640 1—3) **E d y k t.**

L. 6891. C. k. sąd powiatowy w Leżajsku podaje niniejszem do publicznej wiadomości, iż w sprawie egzekucyjnej Jakóba Sonenblika przeciw Pańkowi Machnowi pto. 33 zł. wa. z pn. wskutek odezwy c. k. sądu obwodowego w Rzeszowie z dnia 15 lutego 1877, l. 609 egzekucyjna sprzedaż realności pod nk. 31 w Dębnie do Pańka Machna należącej na termin w dniach 28 sierpnia 1877, 25 września 1877 i 23 października 1877 rozpisana została.

Ponieważ miejsce pobytu Pańka Machna nie jest wiadomem, zatem c. k. sąd powiatowy w Leżajsku do zastępowania go w sprawie powyższej mianował na koszt i niebezpieczeństwo jego kuratora w osobie Michała Horoszka wójta w Dębnie.

Niniejszem więc edyktem wzywa się Pańka Machna aby w należyłym czasie potrzebnej informacyi ustanowionemu kuratorowi udzielił, lub innego zastępcę sądowi wskazał.

Z c. k. sądu powiatowego
Leżajsk dnia 18 sierpnia 1877.

(4639 1—3) **Ogłoszenie.**

L. 179. Na zaspokojenie wywalczonej przez Pesslę Rubin przeciw Semenowi Oleksyn Szturcał kwoty 22 zł. wa. z pn. przedsięwziętą będzie w tutejszym sądzie na dniu 24 sierpnia, 21 września i 26 października 1877, o godzinie 10 rano, publiczna licytacja realności pod lk. 142 w Sadowie na 130 zł. wa. oszacowanej.

Akt oszacowania i warunki licytacji można przejrzeć w tusądowej registraturze.

C. k. sąd powiatowy
Bohorodeczany 5 marca 1877.

(4625) **Ogłoszenie.**

L. 7625. Brzeżański c. k. sąd powiatowy podaje do wiadomości, że dochodzenia miejscowe celem założenia księgi hipotecznej dla gminy katastralnej Litatyn z kolonią Serafiniec rozpoczną się dnia 27 sierpnia 1877 r.

Kto ma interes prawny w zbadaniu stosunków posiadania może się zgłosić i wszystko przytoczyć co dla wyjaśnienia lub obrony praw swoich za stosowne uzna.

Brzeżany dnia 18 sierpnia 1877.

(4821 1—3) **E d y k t.** L. 34326

C. k. sąd krajowy we Lwowie niniejszym edyktem wiadomo czyni, że Edward Lang przeciw Racheli Stolzenberg względem wykazania usprawiedliwienia prenotacyi sumy 1720 złr. na dobrach Brzechowice i sumie 3500 złr. pod dniem 27 czerwca 1877 l. 34326 prośbę wniósł i o pomoc sądową prosił, w skutek czego w myśl §. 45 ustawy hipotecznej z dnia 25 lipca 1871 termin do rozprawy na 4 września 1877 wyznaczono. Ponieważ miejsce pobytu Racheli Stolzenberg nie jest wiadomem zatem c. k. sąd krajowy do zastępowania jej na niebezpieczeństwo i koszt jej tutejszego adwokata dr. Dziubińskiego z substytucją adw. dr. Zminkowskiego kuratorem mianował, z którym niniejsza sprawa przeprowadzoną będzie.

Niniejszym więc edyktem wzywa się Rachelę Stolzenberg aby w należyłym czasie osobiście stanęła, lub potrzebne tytuły prawne ustanowionemu zastępcy udzieliła lub innego zastępcę wybrała i sądowi oznajmiła, słowem stosownych do obrony środków użyła, gdyż wynikające z zaniedbania skutki sama sobie przypisze.

Z c. k. sądu krajowego.
Lwów dnia 6 lipca 1877.

(4312 1—3) **E d y k t.**

L. 3576. C. k. sąd obwodowy Nowy Sącz zawiadamia Felicyę i Rozalię Chronowskich, Mateusza i Zofię Paulów, jako niewiadomych z życia i miejsca pobytu wierzycieli hipotecznych realności: „trzy przęty pola w Łanach pod 8 korcy wysiewu“ w Nowym Sączu położonej, że na ich rzecz i innych wierzycieli hipotecznych ces. k. komisya dla wykupna gruntów pod koleją Tarnowsko-Leluchowską złożyła do depozytu Nowo Sądzieckiego 68 złr. 6 kr. w. a. pod tytułem wynagrodzenia za odstąpienie tejże komisji z powyższej realności przez Rachelę Abrahamerową przestrzeń 142 kw. sążni gruntu, tudzież że dla niej w tej sprawie adwokat dr. Olszewski z Nowego Sącza, kuratorem ustanowionym został, do którego się w razie potrzeby udawać, lub też innego zastępcę sobie obrać i o tem sąd tutejszy zawiadomić mają.

Nowy Sącz dnia 21 lipca 1877.

(4330 1—3) **E d y k t.**

L. 19156. C. k. sąd krajowy zawiadamia niniejszym edyktem p. Wiktora Bylickiego i Paulinę Bylicką, że przeciw nim pod dniem 20 lipca 1877 l. 19156 Towarzystwo zaliczkowe w Krakowie wniosło pozew o zapłacenie sumy wekslowej 800 złr. w. a. w załatwieniu którego nakaz zapłaty dnia 27 lipca 1877 r. wydanym został.

Gdy miejsce pobytu pozwanych nie jest znanem, przeto c. k. sąd w celu zastępowania pozwanych p. Wiktora i Pauliny Bylickich na koszt i niebezpieczeństwo tychże tutejszego adw. Wilkosza z substytucją adw. Lisowskiego kuratorem nieobecných ustanowił, z którym spór wytoczony przeprowadzonym będzie.

Zaleca się zatem niniejszym edyktem pozwany, aby albo sami się bronili, albo też potrzebne dokumenta ustanowionemu dla nich zastępcy udzieliłi lub innego obrońcę sobie wybrali i o tem c. k. sądowi donieśli w ogóle zaś, aby wszelkich możebnych do obrony środków prawnych użyli, w razie bowiem przeciwnym wynikię z zaniedbania skutki sami sobie przypisać musieliby.

Kraków dnia 27 lipca 1877.

(4332 1—3) **Obwieszczenie.**

L. 2650. C. k. pow. sąd w Białej ogłasza niniejszem, iż celem zaspokojenia wierzytelności Dawida Midelburga w ilości 725 zł. w. a. przedsięwzięcie przymusową sprzedaż realności małżonków Jakóba i Maryanny Rusinów w objętości 1 morga 865 sążni kw. Tom I pag. 181 i realności małżonków Pawła i Katarzyny Durajów w objętości 532 sążni kwadr. Tom I pag. 162 w Łodygowicach położonych w dniu 27 września 1877 i w dniu 25 października 1877 zawsze o godzinie 10 przed południem. Cenę wywołania pierwszej realności stanowi kwota 140 złr. zaś drugiej 60 złr. poniżej której realności te na powyższych terminach sprzedane nie będą. Wadyum wynosi 10% ceny wywołania.

Resztę warunków licytacji i wyciąg hipoteczny przejrzeć można w registraturze sądowej. Kuratorem niewiadomych wierzycieli ustanowiony dr. Rosner.

Biała dnia 30 czerwca 1877.

(4242 1—3) **E d y k t.**

L. 502. C. k. Sąd powiatowy w Bolechowie, podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że na zaspokojenie sumy 100 zł. w. a. z pn., przymusowa sprzedaż realności pod nr. k. 4, w Dolszce położonej, dłużnika Prokopa Bodłaka własnej, w tutejszym c. k. sądzie w drodze publicznej licytacji na rzecz c. k. uprzyw. Zakładu kredytowego włościańskiego, dnia 14go września, 14go października i 15 listopada 1877 r., każdym razem o godzinie 9 przed południem, z tem przedsięwziętą zostanie, że na pierwszych dwóch terminach realność ta tylko za cenę wywołania 200 złr. w. a. lub wyżej tejże, zaś na trzecim terminie także i niżej ceny wywołania sprzedaną zostanie.

Wadyum wynosi 10% ceny szacunkowej.

Resztę warunków, tudzież akt opisania i oszacowania realności przejrzeć można w tusądowej registraturze.

C. k. sąd powiatowy.

Bolechów dnia 13 czerwca 1877.

(4282 1—3) **E d y k t.**

L. 34207. C. k. sąd krajowy we Lwowie oznajmia niniejszem, że z powodu wniesionego pod dniem 27go czerwca 1877, do l. 34207 przez szpital izraelski jako właściciela realności lk. 427²/₄ we Lwowie, pozwu o wykreślenie sum 3000 zł. m. k. i 400 rubli ros., na rzecz Bartłomieja Frankowskiego w stanie biernym powyższej realności zaindebitych, jako też o wykreślenie zaindebitych z tych sumach ciężarów, mianowicie: pretensyi masy pupilarnej Kornela, Elżbiety Gotkowskich w ilości 1500 duk. z pn., pretensyi Beili Koranter w ilości 188 zł. 12 kr. m. k. z pn. i pretensyi Michała Baczyńskiego w ilości 100 duk. z pn., dla pozwanych, a mianowicie: dla niewiadomego z miejsca pobytu pierwopozwanego Bartłomieja Frankowskiego, a względnie dla jego niewiadomych spadkobierców lub prawonabywców, ustanawia się kuratora w osobie adw. dr. Gajewskiego z substytucją adw. dr. Skowrońskiego, zaś dla niewiadomych z życia i miejsca pobytu współpozwanych, a mianowicie spadkobierców śp. Kornela i Elżbiety z Czarnieckich Gotkowskich, Klotyldy Gotkowskiej, Tekli Gotkowskiej zamężnej Ryпка, Sabina Gotkowskiego, Albiny Gotkowskiej zam. Kucharskiej, Domiceli Gotkowskiej i Julii Gotkowskiej zam. Kamińskiej, dla Beili Koranter i Michała Baczyńskiego, a względnie dla niewiadomych spadkobierców lub prawonabywców tychże współpozwanych, kuratora w osobie adw. dr. Jamińskiego z substytucją adw. dr. Zminkowskiego, którym kuratorem pozew a względnie jego rubryki doręczone zostają z wyznaczeniem terminu 90dnioowego do wniesienia pisemnej wspólnej obrony.

Wzywa się zatem tychże pozwanych lub ich spadkobierców, by potrzebnej do obrony informacyi kuratorowi wcześniej udzieliłi, lub w razie wybrania innego obrońcy, o tem sądowi donieśli, gdyż w przeciwnym

razie możliwe złe skutki tego zaniedbania sami sobie przypisać będą musieliby.

Lwów 14 lipca 1877.

(4297 1—3) **E d y k t.**

L. 4288. W sprawie nieobjętej masy spadkowej Lebrechta Altenburga przeciw Frydrykowi Ernestowi Böhlkiemu o usprawiedliwienie prenotacyi sumy 900 złr. a. w. w stanie biernym realności pod l. d. 405 na Leżajskim przedmieściu w Jarosławiu położonej ustanawia dla tegoż ostatniego z życia i miejsca pobytu nieznanego kuratorem adw. dr. Gaberlego. Rzeczą przeto Frydryka Böhlkiego terażniejszy swój pobyt oznajmić lub też innego pełnomocnika sądowi przedstawić.

C. k. sąd powiatowy.

Jarosław 10 czerwca 1877.

(4279 1—3) **E d y k t.**

L. 38531. C. k. sąd krajowy wa Lwowie wiadomo czyni, iż w skutek podania p. Gersona Habera z dnia 19 lipca 1877 do liczby 38531 przeciw p. Janowi Chylińskiemu uchwałą z dnia 20 lipca 1877 l. 38531 nakaz zapłaty sumy wekslowej 600 złr. z pn. wydanym został.

Powyższa uchwała doręcza się z miejsca pobytu niewiadomemu p. Janowi Chylińskiemu, do rąk równocześnie w osobie p. adwokata dr. Bobownika z zastępstwem p. adwokata dr. Dzydowskiego ustanowionego kuratora.

Wzywamy niniejszym edyktem p. Jana Chylińskiego, aby w należyłym czasie u ustanowionego kuratora, lub też w sądzie osobiście, albo przez innego zastępcę się zgłosił, i celem przestrzegania swoich praw stosownych środków użył, ileż z zaniechania wyniknąć mogące niekorzystne skutki sobie przypisze.

Lwów dnia 20 lipca 1877.

(4280 1—3) **E d y k t.**

L. 34329. C. k. sąd krajowy we Lwowie niniejszym edyktem wiadomo czyni, że Edward Lang przeciw Berlowi Appenzoller o wykazanie usprawiedliwienia prenotacyi sum 300 złr. i 100 złr. w stanie biernym dóbr Brzechowice i sumy 3500 złr. pod dniem 27 czerwca 1877 r. l. 34329 prośbę wniósł i o pomoc sądową prosił, w skutek czego wyznaczono wedle §. 45 ust. hip. z dnia 25 lipca 1871 do rozprawy termin na 4 września 1877 o godzinie 10 przed południem.

Ponieważ miejsce pobytu Berla Appenzollera nie jest wiadomem, zatem c. k. sąd krajowy do zastępowania na niebezpieczeństwo, koszt i szkodę tegoż, tutejszego adwokata dr. Dziubińskiego z substytucją adwokata dr. Zminkowskiego kuratorem mianował, z którym niniejsza sprawa przeprowadzoną będzie.

Niniejszym więc edyktem wzywa się Berla Appenzollera, aby w należyłym czasie osobiście stanął, lub potrzebne tytuły prawne ustanowionemu zastępcy udzielił, lub innego zastępcę wybrał i sądowi oznajmił, słowem stosownych do obrony środków użył, gdyż wynikające z zaniedbania skutki sam sobie przypisze.

Lwów dnia 6 lipca 1877.

(4622 1—3) **E d y k t.**

L. 3578. C. k. sąd powiatowy del. miej. w Samborze zawiadamia, że na zaspokojenie pretensyi Mayera Finsterbuscha w kwocie 100 zł. z pn. odbędzie się w zabudowaniu tegoż sądu w dniach 13 września, 18 października i 29 listopada 1877, o godzinie 10 rano przymusowa licytacja realności Jana Kulczyckiego Kołodczaka w Kulczycach pod l. 128 położonej.

Cena wywołania 275 zł. 2 ct., zakład 27 zł. 50 ct.

Resztę warunków w registraturze przejrzeć można.

Sambor dnia 20 maja 1877.

(4593 1—3) **Obwieszczenie.**

L. 4906. C. k. sąd powiatowy w Dobromilu ogłasza, że w sprawie Zakładu kred. włośc. przeciw leżącej masie Iwana Bodnar o 195 złr. w dniach 21 września, 26 października i 30 listopada 1877, każdym razem o godzinie 10 rano w ts. kancelaryi przeprowadzoną będzie licytacja realności pod l. 40 w Artamowie.

Cena wywołania wynosi 400 złr., a wadyum 40 złr.

Resztę warunków można w registraturze przegłądać. Kuratorem wierzycieli ustanowiono p. Jędrzeja Grabowskiego w Dobromilu. Dobromil 13 lipca 1877.

(4549 1—3) **Obwieszczenie.**

L. 888. C. k. sąd powiatowy w Rudkach podaje do wiadomości, iż celem zaspokojenia pretensyi c. k. uprz. zakładu kred. włośc. w kwocie 300 złr. z pn. odbędzie się w budynku sądowym dnia 10 września, dnia 11 października i dnia 12 listopada 1877 o 9 godz. rano przymusową sprzedaż realności pod l. 35 w Rozdziałowicach położonej, Bazylego Tychowskiego własnej.

Cenę wywołania stanowi suma 600 złr. a. w.

Zakład w gotówce złożyć się mający wynosi 60 zł.

Przy pierwszych dwóch terminach będzie realność powyższa tylko za cenę szacunkową lub wyżej takowej, na trzecim terminie także i niżej takowej sprzedaną.

Resztę warunków można przejrzeć w registraturze sądowej.

Rudki dnia 13 maja 1877.

(4339 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 4023. C. k. sąd powiatowy w Roźniatowie podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że na zaspokojenie sumy 250 złr. — ct. w. a. z pn., przymusowa sprzedaż realności pod nr. konsk. 35 subr. 585 w Perchinsku położonej, dłużnika Dmytra Fedora własnej, w tutejszym ces. król. sądzie w drodze publicznej licytacji na rzecz c. k. uprz. Zakładu kredytowego włościańskiego dnia 27go września 1877, i 16go października 1877, i 29go października 1877,

każdym razem o god. 10 przed połud. z tem przedsięwziętą zostanie, że na pierwszych dwóch terminach realność ta tylko za cenę wywołania 500 złr. w. a. lub wyżej tejże, zaś na trzecim terminie także i niżej ceny wywołania sprzedaną zostanie.

Wadyum wynosi 10% ceny szacunkowej 500 zł.

Resztę warunków tudzież akt opisania i oszacowania realności przejrzeć można w tutejszej registraturze.

C. k. sąd powiatowy

Roźniatów dnia 24 czerwca 1877.

(4245 2—3) **Obwieszczenie.**

L. 501. C. k. Sąd powiatowy w Bolechowie podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że na zaspokojenie sumy 133 złr. 76 ct. i 49 złr. w. a. z pn., przymusowa sprzedaż realności pod nr. kons. 143 w Roztoczkach położonej, dłużnika Michała Hoszowskiego własnej, w tutejszym c. k. sądzie w drodze publicznej licytacji na rzecz c. k. uprz. Zakładu kredytowego włościańskiego dnia 14 września 1877,

17 października 1877, i 15 listopada 1877 r.

każdym razem o godzinie 9 przed południem, z tem przedsięwziętą zostanie, że na pierwszych dwóch terminach realność ta tylko za cenę wywołania 350 zł. w. a. lub wyżej tejże, zaś na trzecim terminie także i niżej ceny wywołania sprzedaną zostanie.

Wadyum wynosi 10% ceny szacunkowej.

Resztę warunków tudzież akt opisania i oszacowania realności przejrzeć można w tutejszej registraturze.

C. k. sąd powiatowy.

Bolechów dnia 13 czerwca 1877.

(4247 2—3) **E d y k t.**

L. 1806. C. k. sąd powiatowy w Bolechowie podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że na zaspokojenie sumy 196 zł. w. a. z pn., przymusowa sprzedaż realności pod n. k. 65, w Roztoczkach położonej, dłużnika Fedora Czuczewicza własnej, w tutejszym c. k. sądzie w drodze publicznej licytacji na rzecz c. k. uprz. zakładu kredytowego włościańskiego,

dnia 19 października 1877, 19 listopada 1877 i 19 grudnia 1877 r.

każdym razem o godzinie 9 przed południem z tem przedsięwziętą zostanie, że na pierwszych dwóch terminach realność ta tylko za cenę wywołania 600 złr. w. a., lub wyżej tejże, zaś na trzecim terminie także i niżej ceny wywołania sprzedaną zostanie.

Wadyum wynosi 10 proc. ceny szacunkowej.

Resztę warunków tudzież akt opisania i oszacowania realności, przejrzeć można w tutejszej registraturze.

C. k. sąd powiatowy.

Bolechów 13 czerwca 1877.

(4340 2—3) **E d y k t.**

L. 2585. C. k. sąd powiatowy w Roźniatowie wyznacza do przedsięwzięcia publicznej licytacji realności na zaspokojenie sumy 294 złr. — ct. w. a., oszacowanej na 800 zł do Maryi i Pawła Tkaczów należącej w Krukowicach pod nr. k. 146 położonej, ciał tabularnych niestanowiącej na rzecz c. k. uprzyw. Zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie, dzień 12 października 1877 jako pierwszy, dzień 24 października 1877 jako drugi i dzień 12 listopada 1877 jako trzeci termin licytacyjny z tem domieszczeniem, że realność ta, gdyby na pierwszym lub drugim terminie przynajmniej za cenę szacunkową sprzedaną nie została, na trzecim terminie i niżej ceny szacunkowej sprzedaną będzie.

Chęć kupienia mający zechcą się zatem w powyższych dniach o godzinie 10 zrana zgłosić, a stan księgi gruntowej mogą tymczasem w urzędzie hipotecznym, warunki licytacji zaś w tutejszym sądzie przejrzeć.

Z c. k. Sądu powiatowego.

Roźniatów dnia 2 czerwca 1877.

